

ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

**SOCIAL RESPONSIBILITY OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE PATHUM THANI OFFICE OF
SECONDARY EDUCATION AREA 4**

เทียนชัย นาคแผ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

เทียนชัย นาคแผ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี
Social Responsibility of School Administrators under
the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4

ชื่อ - นามสกุล

นายเทียนชัย นาคแผ่น

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ประภา อมรกิจภิญญา, ปร.ด.)

..... กรรมการ

(อาจารย์ชัชอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่..18.. เดือน...เมษายน... พ.ศ. 2562

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นายเทียนชัย นาคแผ่น
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี 2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำนวน 92 คน โดยการใช้สูตรของ เครจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาทางด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริหาร สถานศึกษา

Thesis Title	Social Responsibility of School Administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4
Name – Surname	Mr. Thianchai Nakpan
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Pimolpun Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the social responsibility of school administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4, and 2) compare this social responsibility of school administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4 according to gender, education level and work experience.

The samples were 92 school administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4 chosen by using Krejcie & Morgan formula. A questionnaire was administered to collect the data which were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and Analysis of Variance: ANOVA.

The findings revealed that 1) the social responsibility of school administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4 was at a high level in an overview. Considering the particular viewpoint, the social responsibility in the public interest was the highest, followed by the social responsibility of economy and social responsibility of law respectively, 2) there was no difference in the comparison of the social responsibility of school administrators under the Pathum Thani Office of Secondary Education Area 4 according to gender, education level and work experience.

Keywords: social responsibility, administrators, school

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	11
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	13
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา.....	18
2.2 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี.....	41
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	68
5.2 อภิปรายผล.....	70
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก - รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	84
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	86
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	114

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 วิวัฒนาการของแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร.....	34
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสพการณ์ ในการทำงาน.....	59
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน.....	60
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปทุมธานี ด้านความ รับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ.....	61
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านความรับผิดชอบต่อ ด้านกฎหมาย.....	62
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปทุมธานี ด้านความ รับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม.....	63
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปทุมธานี ด้านความ รับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์.....	65
ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนก ตามเพศ.....	66
ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนก ตามระดับการศึกษา.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ โดยจำแนกตามประเภทการดำเนินงาน..	67
--	----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	14
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	28
ภาพที่ 2.2 แนวคิด Triples Bottom Line.....	32
ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการพัฒนาอย่างยั่งยืน.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในปัจจุบัน ทำให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนาบุคลากรให้สามารถเรียนรู้ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ในอนาคตได้อย่างเท่าทัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดทิศทางการบริหารไว้ในมาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 44 ได้กำหนดให้ปลัดกระทรวง และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเช่นกัน จากข้อกำหนดดังกล่าวทำให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบการบริหารจัดการงานด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีงบประมาณ พ.ศ.2558 มีจุดมุ่งหมายให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยมีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุดในตนเอง มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่ง และเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไปและการดำรงชีวิตในอนาคต เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษาให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาส มีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่านเขียนและการคิดเพื่อให้ความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงและโลกของการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้จัดให้วิชาธุรกิจศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสาระการอาชีพ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมีจุดมุ่งหมายให้พัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552)

ผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ ต้องมีความรับผิดชอบสูงทั้งในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อสังคมเพราะ

ความรับผิดชอบของบุคคลนั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับภาระหน้าที่และอุดมการณ์ของบุคคลนั้นเสมอ กล่าวคือ เมื่อบุคคลมีสถานภาพและบทบาทแตกต่างกันในแต่ละสถานภาพบุคคลนั้นก็ย่อมจะมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบควบคู่กับสถานภาพและบทบาทนั้นๆ เสมอ และการที่บุคคลปฏิบัติภาระหน้าที่ด้วยความตั้งใจและปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ และพร้อมที่จะรับผลดีและผลเสียในการกระทำของตนก็จะทำให้บุคคลนั้นได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกที่ดี ด้วยเหตุนี้ความรับผิดชอบจึงเป็นเรื่องสอดคล้องกับภาระหน้าที่จิตสำนึกและอุดมการณ์เสมอ (โณทัย อุดมบุญญาภาพ และคนอื่นๆ อ้างถึงใน วีรศักดิ์ จันทะสงคราม, 2549)

ความรับผิดชอบทางสังคมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการที่จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนภายนอกนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุกเข้าหาชุมชน โดยการร่วมกิจกรรมตลอดจนให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน ให้ความช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ ผู้บริหารต้องให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม เป็นตัวอย่างที่ดีของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ในด้านการปฏิบัติตนเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังค่านิยมอันดีงามที่จะส่งผลดีต่อชุมชนและสังคมต่อไป

การประกอบกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 มาประยุกต์ใช้อย่างเข้าใจและเข้าถึง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกิจการมากขึ้น เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้กิจการเจริญเติบโตอย่างสมดุล มั่นคง ยั่งยืน กล่าวคือ มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกและภายในทั้ง 4 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม ส่งผลให้กิจการและพนักงานสามารถพึ่งพาตนเอง เป็นที่พึ่งให้แก่อื่นๆ โดยมีการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความ ซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร รวมถึงใช้ความรู้อย่างรอบคอบ มีสติปัญญาและแบ่งปัน การดำเนินกิจการอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะคำนึงถึงทางสายกลาง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียน ไม่แสวงหาผลกำไรจนเกินระดับความยั่งยืน ไม่เอาใจเอาเปรียบหรือใช้ผลประโยชน์จากสังคมอย่างไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีที่อาจก่อให้เกิดวิกฤติตามมา นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ ทำให้เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของชาติให้มีความสมดุล มั่นคงและยั่งยืน

การดำเนินกิจการให้ยั่งยืนไม่เพียงแต่หมายถึง การจัดหาผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และดำเนินงานโดยไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคม และ

สิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในทุกๆ ส่วนทั้งภายในและภายนอกกิจการด้วย ดังนั้น กิจการต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นวิถีทางสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง ซึ่งแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นผลมาจากความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

จากเหตุผลและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นและการจัดกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ทางด้านความรู้ให้กับตัวผู้ศึกษาเองยังเผยแพร่ความรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี แล้ว ยังเป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยของผู้ที่สนใจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ และระดับการศึกษาการทำงาน

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

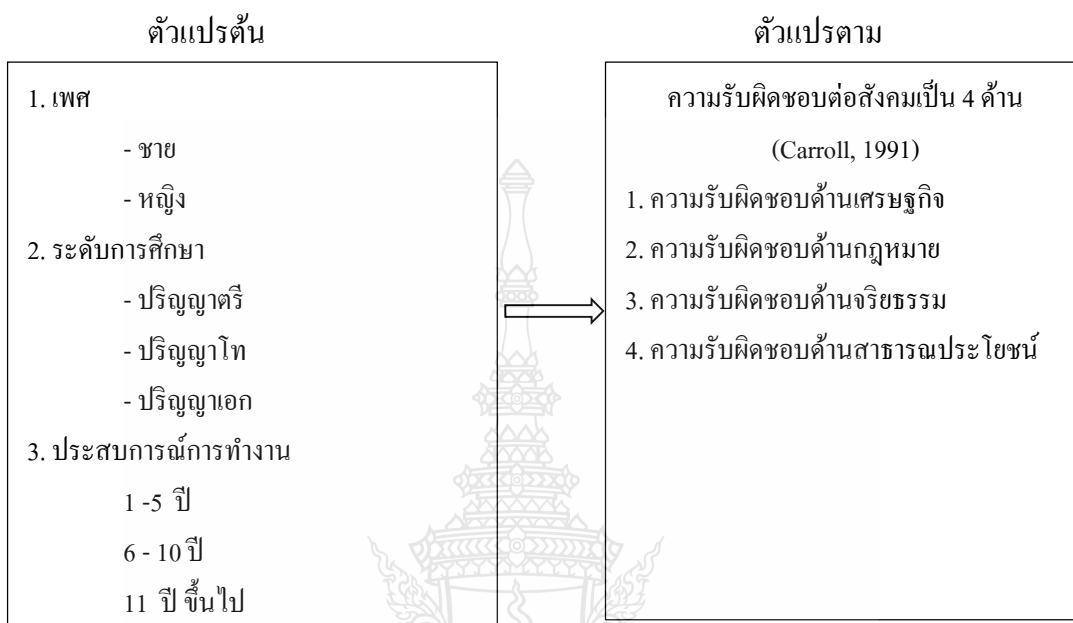
1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ที่มีเพศต่างกัน ความรับผิดชอบต่อสังคมที่สถานศึกษาแตกต่างกัน

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตอบสนองเป้าหมายสถานศึกษาแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของ Carroll (1991) ใน 4 ด้าน ดังนี้คือ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 120 คน มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.5.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำนวน 92 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน 92 คน

1.5.3 ตัวแปรที่จะศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร สถานศึกษา ประกอบด้วย ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1.1) เพศ กือ ชาย และ หญิง
- (1.2) ระดับการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
- (1.3) ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ 1-5 ปี , 6-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น 4 ด้าน (Carroll, 1991)
  - (2.1) ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ
  - (2.2) ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย
  - (2.3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม
  - (2.4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1.6.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหรือพันธะที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมีต่อสังคมที่สถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องจากผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา หรือการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคมที่สถานศึกษามีความเกี่ยวข้องคำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและมีการพัฒนาสังคม ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ 2) ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย 3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม 4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์

1.6.2 ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้บริหารมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ เช่น มีการจัดสร้างอาคารเรียนอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และสรุป ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ มีการนำผลสรุปของข้อมูล โครงการมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรม และทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิงประจักษ์ มีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6.3 ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับ ตามที่กฎหมายกำหนด มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติผิดระเบียบอย่างเคร่งครัด มีการแต่งตั้งผู้ช่วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการ งานบริหารทั่วไป

งานงบประมาณ และงานบุคลากร ให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมาย มีการจัดทำคู่มือนักเรียน หรือธรรมนูญโรงเรียน หรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่อง โดยยึดหลักความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนอย่าง ถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่ การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ อย่างเป็นระบบ มีหลักฐานตรวจสอบได้ มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้

1.6.4 ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม หมายถึง ผู้บริหารเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนเองนับถืออย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ สถานศึกษา เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ได้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่แสวงหา ประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการหา ประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ มีการพัฒนาตนเองในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพโดยการอบรมเพื่อเสริม ความรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ อนุรักษ์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การทักทายสวัสดิ การแต่งกาย การใช้ภาษา วางตัวเป็นกลางทางการเมือง ไม่สนับสนุนพรรคการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

1.6.5 ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ หมายถึง ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมพัฒนา ชุมชนด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ มีการบริการชุมชนโดยครูและ บุคลากรในสถานศึกษา มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และจัดทำหลักฐานอย่าง เป็นระบบ มีการบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะ ประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของ หน่วยงานต้นสังกัด มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน มีกิจกรรม รณรงค์เชิญชวนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.6.6 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนภาครัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารโรงเรียน คือ การบริหารจัดการ ในโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน การบริหารจัดการทรัพยากรในโรงเรียนให้เกิด ประโยชน์สูงสุด มีการกระจายความรับผิดชอบงานด้านต่างๆ ในโรงเรียนให้กับบุคลากร รวมถึงการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตาม เป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ ความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม ใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.6.7 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ หรือรักษาการผู้อำนวยการ และ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทั่วไป รองผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรับผิดชอบฝ่ายงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

1.6.8 ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) 1-5 ปี
- 2) 6-10 ปี
- 3) 11 ปี ขึ้นไป

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

1.7.2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และ ประสิทธิภาพการทำงาน

1.7.3 นำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอ ดังต่อไปนี้

2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา

- 2.1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2.1.2 ขอบข่ายความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2.1.3 การบริหารสถานศึกษา
- 2.1.4 ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหาร

2.2 สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความรับผิดชอบต่อสังคม

1) ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานสากลขององค์การระหว่างประเทศ ว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization) หรือ ISO ได้จัดทำข้อเสนอการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) จึงควรที่จะต้องทำความเข้าใจรูปแบบ กลไก และประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคม (SR) อย่างแท้จริงให้ได้รับการยอมรับเป็นนโยบายสาธารณะ เนื่องจากการดำเนินกิจการใดๆ ในสิ่งที่ดึงมวลผู้สังคมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสร้างให้องค์กรอยู่รอดได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน มีการกำกับดูแลที่ดีโดยมุ่งที่การให้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจของผู้บริหาร รวมถึงบุคลากรทุกคนในองค์กรจะต้องมีบทบาทและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เพื่อจะนำมาซึ่งประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดขององค์กรได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน เน้นการพัฒนาที่รากฐานของสังคม

ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อ หมายถึง อาการยอมตามผลที่ดีหรือไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไปความรับผิดชอบต่อ หมายถึง การยอมรับทั้งผลที่ไม่ดีและผลที่ดีในกิจการที่ได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของกิจการนั้นๆ ตลอดจนการรับภาระหรือเป็นธุระ

ดำเนินการป้องกันและปรับปรุงแก้ไขผลที่ไม่ดี รวมถึงการสร้างสรรค์และบำรุงรักษาผลที่ดี ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ พบว่า ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับคำว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม ไว้อย่างหลากหลายตามความรู้และความคิดที่แตกต่างกัน ดังนี้

มูน และ กราฟสกี (Moon & Grafski, 2004) ได้ให้คำนิยามว่า CSR ไว้ในการศึกษา Comparative Overview of Western and Russian CSR (2004) ว่า CSR เป็นกลุ่มคำที่มีความหมายที่คาบเกี่ยวกันระหว่างจริยธรรมทางธุรกิจ (Business ethics) การดำเนินกิจกรรมเพื่อสาธารณะ (Corporate Philanthropy) การเป็นประชากรที่ดี (Corporate Citizenship) การรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน (Sustainability and Environmental Responsibility)

ฉันทนา จันทบรรจง (2554) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การแสดงออกถึงความมีจิตสาธารณะ เช่น การดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งของที่ใช้ร่วมกันของโรงเรียน ชุมชน สังคม การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในการใช้สาธารณสมบัติ เคารพกฎหมายการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ การอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

รัตน์ชัย ศรีสุวรรณ (2557) จากความหมายที่นักวิชาการต่างๆ ได้ให้ไว้ดังกล่าวข้างต้น สรุปความหมายโดยรวมได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การดำเนินการใดๆ ที่คำนึงถึงผลที่จะกระทบต่อสังคมโดยไม่ทำให้สังคมหรือสิ่งแวดล้อมเกิดความเสียหาย และยังมีหน้าที่ที่จะต้องบำรุงรักษาให้สังคมหรือสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

สถาบันไทยพัฒนา นิยามว่า ซีเอสอาร์ (CSR) (2556) คือ การดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้ (ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร เช่น ลูกค้า คู่ค้า ครอบครัวยุติธรรม ชุมชนท้องถิ่นที่องค์กรตั้งอยู่) และระดับไกล (ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรทางอ้อม เช่น คู่แข่งขันทางธุรกิจ ประชาชนโดยทั่วไป) ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือทรัพยากรจากภายนอกองค์กร ในอันที่จะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

สถาบันพระปกเกล้า (2557) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) ไว้ดังนี้ ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วยคำ 3 คำ ได้แก่ Corporate หมายถึง ความร่วมมือหรือองค์กร Social หมายถึง สังคม และ Responsibility คือ ความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเมื่อรวมความแล้ว หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรหรือบรรษัทบริหาร การดำเนินการที่องค์กรให้ความสนใจต่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรหรือภายนอกองค์กรที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรในระดับใกล้และระดับไกล ระดับใกล้ก็คือ ภายในองค์กรเองและบริเวณ

ข้างเคียงองค์กร ส่วนสังคมระดับโลก คือ สังคมภายนอกประชาชนทั่วไปรวมไปถึงคู่ค้าทางธุรกิจ เพื่อให้สังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข

พระครูสังฆกิจโสภณ (หมายมั่น) (2558) สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ลักษณะนิสัยของบุคคลที่มีความสนใจ มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติภารกิจต่างๆ ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น และพยายามทำอย่างเต็มความสามารถให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ และมีการติดตามผลงานที่ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

วาสนา จันทรวงศ์ (2558) จากคำนิยามข้างต้นสามารถกล่าวสรุปได้ว่า CSR คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นคือ การดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมภายใต้ หลักจริยธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ภิรมย์ ลีกุล (2558) จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate social responsibility: CSR) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมขององค์กรโดยมีการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการและการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ควบคู่ไปกับการเป้าหมายขององค์กรอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

สารวิวรรณ เลาหะนนท์ (2559) สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า CSR หรือความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้น หมายถึง การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน เป็นการดำเนินกิจกรรมภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมทั้งในระดับใกล้และไกลโดยไม่ไปเบียดเบียนฝ่ายใดทั้งสิ้น เพื่อประโยชน์สุขแก่องค์กรและสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม คือ สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมีต่อสังคมหรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อปัญหาของสังคม ให้เป็นไปตามกฎหมาย และสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าส่วนตน เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อครอบครัว เพื่อน ชุมชน และบุคคลรอบข้าง

2) ความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์การที่นำแนวคิดบริษัทบริหารไปปฏิบัติจะเกิดผลลัพธ์ทั้งในส่วนรูปธรรมที่จับต้องได้ ในส่วนนามธรรมที่จับต้องไม่ได้จากผู้ที่อยู่ในองค์การ ได้แก่ ผู้ถือหุ้น และพนักงาน และจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรงและโดยอ้อม ดังนี้

(2.1) ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมในแง่ของผู้ถือหุ้น ราคาหุ้นมีเสถียรภาพ และมีส่วนที่ล้ำมูลค่าหุ้นในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เนื่องจากเป็นที่ต้องการของนักลงทุนในแง่ของพนักงานเกิดความภูมิใจในการทำงานร่วมกับองค์กรได้รับความสุขจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ นอกเหนือจากผลตอบแทนในรูปตัวเงิน ทำให้้องค์กรสามารถที่จะรักษาพนักงานที่มีความสามารถไว้ และในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะชักจูงบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการให้เข้ามาทำงานกับองค์กรได้

องค์กรสามารถสร้างรายได้และมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นจากการที่ลูกค้าพิจารณาเลือกซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การส่งเสริมการขายด้วยการบริจาครายได้ส่วนหนึ่งต่อทุกๆ การซื้อผลิตภัณฑ์ในแต่ละครั้งให้แก่หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ ฯลฯ

องค์กรยังสามารถที่จะลดรายจ่ายของกิจการจากการดำเนินกิจกรรมบริษัทบริหาร ตัวอย่างเช่น โรงไฟฟ้าที่ประชาชนประหยัดพลังงานเพื่อที่จะได้ไม่ต้องลงทุนสร้างโรงไฟฟ้า หรือหาแหล่งพลังงานทดแทนใหม่ หรือการลดงบประมาณใช้จ่ายด้านโฆษณาในการเปิดตัวสินค้าแปรรูปของบริษัทแห่งหนึ่งที่มีส่วนช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนจากผลผลิตที่ล้นตลาด โดยได้รับการสนับสนุนด้านประชาสัมพันธ์จากหลายภาคส่วนในสังคม เปรียบเทียบกับงบประมาณโฆษณาสินค้าที่ไม่มีส่วนประสมของซีเอสอาร์ของบริษัทแห่งเดียวกัน

(2.2) ประโยชน์ที่เป็นนามธรรม องค์กรสามารถได้ประโยชน์จากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ (Branding Positioning) ให้อยู่ในใจของลูกค้าเป็นอันดับต้นๆ ในประเภทสินค้าหรือบริการนั้นๆ โดยการดำเนินกิจกรรมบริษัทบริหารร่วมกับการทำตลาดผลิตภัณฑ์ เช่น ร้านกาแฟที่รับซื้อเมล็ดกาแฟในท้องถิ่น หรือจากไร่กาแฟที่ใช้เกษตรกรอินทรีย์ เป็นต้น

สำหรับองค์กรที่มีได้ใช้ตราผลิตภัณฑ์เป็นชื่อขององค์กร หรือเป็นองค์กรที่มีหลายตราผลิตภัณฑ์สามารถดำเนินกิจกรรมบริษัทบริหารที่เสริมสร้างภาพลักษณ์ (Corporate Image) นอกเหนือไปจากการวางตำแหน่งตราผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างธรรมเนียมปฏิบัติทางธุรกิจที่อำนวยความสะดวกต่อสังคม โดยสมัครใจมากกว่าเป็นเพียงการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในอุตสาหกรรมหรือกฎหมายบ้านเมืองในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาและดูแลระบบบำบัดน้ำเสีย

ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือมากกว่าการมีระบบไว้เพียงเพื่อให้ผ่านการตรวจสอบตามเกณฑ์แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน เป็นต้น

รัตนชัย ศรีสุวรรณ (2557) กล่าวว่า สังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากสภาพวิกฤตทางสังคมนี้ จึงเกิดความสนใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้นอย่างมากในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นในหน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชน ต่างก็ให้ความสนใจและดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ จึงเกิดกระแสการสร้างควมรับผิดชอบต่อสังคมของบรรษัท (Corporate Social Responsibility : CSR) ด้วยเหตุนี้องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) จึงได้กำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 : Social Responsibility) ขึ้นเพื่อให้บริษัทองค์กรหน่วยงานและสถาบันทั่วโลก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร การวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น สถาบันหลักในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ของประเทศที่มีคุณภาพในอนาคต คือ โรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่เน้นการพัฒนาคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อ “มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์...มีจิตสาธารณะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม...” ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส จากข้อเสนอแนะ Guidelines ISO 26000 กำหนดหลักการความรับผิดชอบต่อสังคมแก่องค์กรทุกประเภท โดยให้องค์กรเลือกใช้ที่เหมาะสมกับองค์กรมีจำเป็นต้องเลือกใช้ทุกข้อ โดยมีแนวการปฏิบัติในองค์กรเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่ออันมี 7 หัวข้อหลัก คือ ธรรมาภิบาล (Organizational Governance) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labour Practices) สิ่งแวดล้อม(The Environment) การปฏิบัติที่เป็นธรรม (Fair Operation Practices) ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) และการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development) เมื่อผู้บริหารสถานศึกษานำความรับผิดชอบต่อสังคมไปบูรณาการกับแนวทางการบริหารจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อใช้กับระบบการบริหารงาน กระบวนการและกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ กลุ่มงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณและแผนงาน กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไปภายในสถานศึกษา การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมก็ย่อมส่งผลต่อผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และยังจะทำให้คุณภาพภายในสังคมโรงเรียนดีขึ้น รวมถึงการส่งผลให้สังคมรอบโรงเรียนมีคุณภาพและให้การยอมรับ ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนสนใจศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็น

อย่างยิ่งว่า หากโรงเรียนได้นำไปใช้ก็จะเป็รื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการ โรงเรียนให้มีควม
รับผิดชอบตอสังคม และพัฒนาศักยภาพเยาวชนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ
สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
อย่างมีความสุขแล้วก็จะเป็รื่องมือสำคัญของประเทศ เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึง
ประสงค์ของสังคมในลอกยุคใหม่ต่อไป

โสภณ พรโชคชัย (2552) กล่าวว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่วิสาหกิจที่มุ่งหวังจะเจริญ
เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนต้องมี CSR การมี CSR นั้นมีแต่ได้กับได้ (Win-win) ซึ่งแจกแจงไว้ 8 ข้อ
ดังนี้

1) เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน กล่าวคือ ในเชิงการแข่งขันนั้นธุรกิจต่างๆ
มักแข่งขันกันที่คุณภาพ ราคาการส่งเสริมการขาย และทำเล ส่วนการมีหลักประกันสินค้าหรือบริการ
และการทำดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ทั้งลูกค้า คู่ค้า สังคมและสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ) ก็เป็นการ
แข่งขันในอีกมิติหนึ่งที่จะช่วยให้ขายสินค้าได้มากขึ้น หรือทำให้วิสาหกิจมีขีดความสามารถในการ
แข่งขันมากขึ้น ขีดความสามารถนี้พัฒนาจากระดับท้องถิ่นระดับประเทศไปจนถึงระดับนานาชาติ
ในปัจจุบันทุกฝ่ายต่างตระหนักถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรมที่ดีงามของวิสาหกิจ ชื่อเสียง และ
คุณภาพการของวิสาหกิจ เป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้น การมี
CSR จึงเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จที่ขาดไม่ได้

2) สร้างมูลค่าเพิ่มการมี CSR ก่อให้เกิดความเชื่อถือ และภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้
มีส่วนได้ส่วนเสีย การแข่งขันทำหันทางธุรกิจแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน ถูกมองว่าไม่สุภาพแสดงนัยของ
ความไม่น่าเชื่อถือต่อผู้ประกอบธุรกิจ ดังนั้น กลยุทธ์ที่ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ (Win-Win) จึงถูกนำมาใช้
แทนที่การแข่งขันแบบเดิมๆ ที่โหดร้าย การดำเนินธุรกิจที่ขาดความรับผิดชอบต่อคู่แข่งคนอื่น
ย่อมไม่ได้รับความน่าเชื่อถือและอ่อนไหวต่อการถูกทำลาย โดยธุรกิจที่ประกอบการด้วยสัมมาอาชีวะ
ด้วยเหตุนี้ธุรกิจที่มี CSR จึงทำให้ผู้ถือหุ้นได้ประโยชน์ กล่าวคือ ทำให้ราคาหุ้นดีไม่ตกต่ำแต่กลับมี
มูลค่าเพิ่มขึ้น

3) เพิ่มรายได้การที่วิสาหกิจปฏิบัติดีต่อลูกค้า เช่น จัดหาวัตถุดิบให้อย่างเป็นทางการ
ไม่จำเป็นต้องติดสินบนฝ่ายจัดซื้อ จ่ายค่าบริการตรงเวลาและไม่ประวิงเวลา ซึ่งจะทำให้ลูกค้าเสียหาย
ยอมสร้างความน่าเชื่อถือต่อวิสาหกิจนั้น ย่อมมีวิสาหกิจอื่นสนใจเป็นลูกค้าด้วยมากยิ่งขึ้น และด้วยการ
แข่งขันอย่างเป็นทางการนี้จึงได้รับสินค้าและบริการในราคาถูกลงและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย นอกจากนี้
ยังทำให้มีลูกค้าเพิ่มขึ้นทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน วิสาหกิจที่ปรารถนาดีมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
ต่อชุมชนและสังคม พนักงานที่มีโอกาสทำความดี ย่อมสรรทหาผู้บริหารวิสาหกิจนั้นๆ การสร้างนิสัยทำดี

จูงใจให้ได้พนักงานที่ดี มีน้ำใจจริง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น การที่วิสาหกิจเป็นที่ชุมนุมของคนดีมีความรัก และปรารถนาดีต่อกัน ย่อมมีพลังสร้างสรรค์ที่เปี่ยมประสิทธิภาพ บรรยากาศการทำงานในหมู่คนดีๆ ย่อมดีไปด้วย วิสาหกิจที่มีคนดีมีน้ำใจอยู่ร่วมกัน ย่อมช่วยลดต้นทุนและถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพการมี CSR จึงไม่ใช่ภาระแต่กลับช่วยพัฒนาวิสาหกิจให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

4) ลดความเสี่ยงของธุรกิจ ธุรกิจที่มี CSR ย่อมตัดสินใจทำธุรกิจอย่างเป็นธรรม ลดความเสี่ยงที่จะกระทำผิดกฎหมาย ดังนั้น ตลาดผู้บริโภคและลูกค้าจึงยินดีต้อนรับและเมื่อนาคจะ เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน แต่การทำธุรกิจให้ถูกต้องตั้งแต่แรกความเสี่ยงต่างๆ ก็จะน้อยลง และไม่ต้อง ยอกย้อนหรือวางแผนสลับซับซ้อนเพื่อเอาเปรียบลูกค้าธุรกิจที่มีโอกาสทำให้ชุมชนโดยรอบวิตกกังวล ต่อการก่อปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ก็ยังสามารถประสบความสำเร็จและลดความเสี่ยงจากการ ถูกต่อต้านได้ด้วยการตื่นตัวทำ CSR คือ สร้างความโปร่งใสและทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหลายอย่างต่อเนื่องชัดเจนตรวจสอบได้ และด้วยความปรารถนาดีจริงๆ การป้องกันความเสี่ยงทำได้ ตั้งแต่แรกโดยการลงทุนรับผิดชอบและรักษาหลักการนี้ไว้อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้เบี่ยงประกันความ เสี่ยงสำหรับธุรกิจที่มี CSR ย่อมลดลงไปด้วย โดยกรณีนี้ใช้สำหรับวิสาหกิจที่ประกอบกิจการวิชาชีพ ที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการโดยตรง เช่น บริษัทประเมินค่าทรัพย์สินที่มี CSR ย่อมมีความเสี่ยง น้อยกว่าทำผิดพลาดน้อยกว่า เบี่ยงประกันสำหรับธุรกิจก็จะลดลงตามไปด้วย

5) เข้าถึงแหล่งทุนยิ่งขึ้น วิสาหกิจที่มี CSR ย่อมได้รับความเชื่อถือจากการประเมิน ของแหล่งทุนทำให้มีโอกาสหาเงินกู้หรือทุนมาต่อยอดธุรกิจได้มากขึ้น และสะดวกกว่าธุรกิจที่มีการ บริหารและจัดการที่ไม่น่าเชื่อถือและมีความเสี่ยงทางธุรกิจ

6) ประสิทธิภาพสูงขึ้น วิสาหกิจจะมีประสิทธิภาพขึ้นเมื่อมี CSR ประสิทธิภาพนั้น พิจารณาจากความสามารถในการเพิ่มผลผลิต ในขณะที่ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด CSR ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพได้เพราะมุ่งเน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรอย่างได้ประโยชน์สูงสุด ทั้งการ นำกลับมาใช้ใหม่และใช้ซ้ำ (Reuse and Recycle) ด้วยจิตสำนึกห่วงใยสิ่งแวดล้อมและการใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสินค้าและบริการของวิสาหกิจที่มี CSR จึงได้รับการต้อนรับมากขึ้น มีทุนไปสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ๆ หรือสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์หรือให้บริการ

7) สร้างทุนมนุษย์นอกเหนือจากเงินทุนเครื่องจักรและอสังหาริมทรัพย์แล้ว บุคลากรยังเป็นทรัพยากรและปัจจัยการผลิตสำคัญของวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจภาค บริการบุคลากรถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดทุนมนุษย์ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งวิสาหกิจที่มี CSR ย่อมเป็นที่อยู่ของทรัพยากรบุคคลที่ดี ที่รู้จัก การใส่ใจรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะและมีความมุ่งมั่นที่

จะพัฒนาทักษะความรู้ทรัพยากรบุคคลเหล่านี้จะพัฒนาให้วิสาหกิจนั้นเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

8) สร้างตราสินค้ายี่ห้อหรือตราสินค้า แม้เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้แต่ก็มีมูลค่าในตัวเอง ตัวอย่างเช่น ยี่ห้อของโค้กอาจคิดเป็นเงินสูงถึง 2.4 ล้านล้านบาท ยี่ห้อที่สะท้อนชื่อเสียงที่ดีของกิจการนั้นสามารถใช้ดึงดูดลูกค้าใหม่มาใช้บริการ และที่สำคัญที่สุดก็คือ การรักษาลูกค้าเก่าให้ภักดีต่อยี่ห้อสินค้านั้นๆ ต่อไปนานๆ การที่มี CSR ย่อมแสดงถึงความแตกต่างจากคู่แข่งทางธุรกิจเพราะยี่ห้อของตราสินค้าที่ขาด CSR หรือมีกิจกรรม CSR ที่ไม่ชัดเจน ย่อมมีมูลค่าน้อยกว่าการเสริมสร้างมูลค่าของตราสินค้า (Brand value) จึงเป็นผลมาจากการทำ CSR โดยตรงการมี CSR ยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดียิ่งขึ้นระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ระหว่างลูกจ้างด้วยกันเอง และระหว่างวิสาหกิจกับชุมชนสังคมโดยรอบ รวมทั้งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องเป็นการเสริมสร้างตราสินค้าอย่างยั่งยืนเป็นที่เชื่อถือและทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลายอุดหนุนสินค้าและบริการของวิสาหกิจ และร่วมกันดูแลปกป้องวิสาหกิจนั้นๆ ให้อยู่ในร่องในรอยที่ถูกต้องด้วย

วารินกสิมะ วัฒนา (2551) กล่าวว่า CSR มีความสำคัญต่อโลกมากขึ้นองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) ซึ่งเป็นองค์การสากลที่ดำเนินการกำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศ จึงมีแนวคิดที่จะกำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้น คือ ISO 26000 Social Responsibility และสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในฐานะสถาบันมาตรฐานแห่งชาติของไทยได้เข้าร่วมดำเนินการกำหนดมาตรฐานดังกล่าว โดยมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริโภคภาครัฐอุตสาหกรรมแรงงานองค์กรเอกชนและภาคบริการผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ เข้าร่วมกำหนดมาตรฐานเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างกว้างขวางและโปร่งใส พร้อมให้การสนับสนุนองค์กรต่างๆ ได้นำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดำเนินการสัมมนาและฝึกอบรม ตลอดจนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่องค์กรต่างๆ รวมทั้งเพื่อเตรียมตัวรับรองข้อกำหนด ISO 26000 ที่ ISO จะประกาศใช้ในปี พ.ศ.2553 ความรับผิดชอบต่อสังคมมีหลายองค์ประกอบ โดยมาตรฐาน ISO 26000 ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของความรับผิดชอบต่อสังคมไว้เป็นหลักการ s2s กรอบ s ข้อกำหนดที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ คือ

1) หลักการ (Principles) ประกอบด้วย 7 หลักการ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นคุณสมบัติขององค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมประกอบด้วย

(1.1) ความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (Accountability)

(1.2) ความโปร่งใส (Transparency)

(1.3) การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Rule of Law)

(1.4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

(1.5) หลักของกฎหมายหรือหลักนิติธรรม (Rule of Law)

(1.6) แนวปฏิบัติสากล (International Norms)

(1.7) สิทธิมนุษยชน (Human Rights)

2) ประเด็นหลักหรือหัวข้อหลัก (Core Issues) เป็นประเด็นให้องค์กรนำไปปฏิบัติและตรวจสอบกิจกรรมให้อยู่ภายใต้หลักการ ทั้ง 7 ประการข้างต้น ประกอบด้วย

(2.1) การกำกับดูแลองค์กร (Organizational Governance)

(2.2) สิทธิมนุษยชน (Human Rights)

(2.3) การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labors Practices)

(2.4) สิ่งแวดล้อม (Environment)

(2.5) การดำเนินการอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices)

(2.6) ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues)

(2.7) การมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development)

การที่ระบบ ISO ให้ความสำคัญแก่ CSR จนถึงกำหนดมาตรฐานย่อมแสดงให้เห็นว่า CSR เป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินการขององค์กร องค์กรที่ไม่มีนโยบายและการดำเนินการด้าน CSR อย่างชัดเจนจะไม่ได้รับการยอมรับหรือมีผู้เชื่อถือน้อยลงการมี CSR จึงเป็นประโยชน์โดยตรงต่อธุรกิจแม้ว่าจะไม่ใช่มาตรฐานบังคับใช้ เช่น ISO 9001: 2000 (มาตรฐานระบบคุณภาพ) หรือ ISO 14001: 2004 (ระบบจัดการสิ่งแวดล้อม) แต่เป็นมาตรฐานที่เป็นข้อเสนอหรือข้อเสนอแนะให้ใช้ (Guidance Document) เป็นสำคัญถือเป็นมาตรฐานที่ควรปฏิบัติ (สำนักงานมาตรฐานอุตสาหกรรม, 2552)

2.1.2 ขอบข่ายความรับผิดชอบต่อสังคม

แครอล (Carroll, 1991) ได้พัฒนาปิระมิดที่ช่วยอธิบายนิยามของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยมองว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นพันธสัญญาที่องค์กรธุรกิจมีต่อสังคมอันประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่

1) ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ องค์กรทางธุรกิจจัดเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นที่ต้องการในสังคม เพื่อจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม ดังนั้น ราคาจึงสะท้อนให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงที่สินค้าและบริการนั้นๆ มอบให้แก่ผู้บริโภค ทำให้ธุรกิจ

สามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตได้ เป็นผลตอบแทนความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจที่มีผลกำไร เป็นแรงจูงใจสามารถแสดงออกด้วยการผลิตสินค้าที่ดีมีคุณภาพ มีการแข่งขันอย่างเสรีตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การไม่เอารัดเอาเปรียบพนักงาน การผลิตสินค้าหรือให้บริการที่ไม่มีคุณภาพต่อผู้บริโภค

2) ความรับผิดชอบต่อกฎหมาย โดยเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจได้ให้สัญญาเกี่ยวกับสังคม (Social Contract) ในการที่จะประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและเคารพต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีในสังคม โดยองค์กรธุรกิจมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่สังคมได้กำหนดไว้ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษหรือปรับ

3) ความรับผิดชอบต่อจริยธรรม เนื่องจากสมาชิกในสังคมต่างก็คาดหวังให้องค์กรธุรกิจแสดงความรับผิดชอบต่อมากกว่าความรับผิดชอบต่อกฎหมาย เพราะแม้กฎหมายจะมีความสำคัญแต่ก็ยังไม่เพียงพอและไม่สามารถครอบคลุมทุกๆ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจได้ ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อจริยธรรมจึงหมายถึงรวมถึงทุกๆ กิจกรรม และการดำเนินงานของธุรกิจที่ถูกคาดหวังและเป็นข้อห้ามของสังคม ซึ่งไม่ได้อยู่ในรูปของตัวบทกฎหมายหากแต่อยู่ในขอบเขตของบรรทัดฐาน มาตรฐาน คุณค่า และสิ่งที่ผู้บริโภค พนักงาน ผู้ถือหุ้น และชุมชนนั้นๆ พิจารณาแล้วว่า ยุติธรรม ถูกต้อง และเหมาะสม ความรับผิดชอบต่อจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจเข้ากับแผนกลยุทธ์ของธุรกิจเพื่อสร้างเสริมจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจในชีวิตประจำวัน

4) ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์ เป็นการกระทำที่องค์กรธุรกิจให้ความช่วยเหลือบริจาค เพื่อเป็นการตอบสนองความคาดหวังของสังคมด้วยความเป็นพลเมืองดีขององค์กรธุรกิจ อาจรวมถึงกิจกรรมที่เป็นการกระทำที่สนับสนุนความผาสุกของมนุษย์ หรือความสัมพันธ์อันดีในทางธุรกิจ โดยทั้งผู้บริหารและลูกจ้างมีส่วนร่วม โดยการเป็นอาสาสมัครเพื่อร่วมช่วยเหลือสังคมท้องถิ่น หรือปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคมให้ดีขึ้น หรือการที่องค์กรธุรกิจได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมด้วยการบริจาคเงิน การช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณทางด้านศิลปะ การศึกษาต่างๆ แม้ว่าสังคมอาจจะไม่ได้ระบุถึงความรับผิดชอบต่อในด้านนี้ได้อย่างชัดเจน แต่ก็มี ความคาดหวังใน

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ที่มา: Carroll (1991)

องค์กรธุรกิจประพฤติปฏิบัติอย่างในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ซึ่งควรกำหนดเป็นนโยบาย เป็นวัฒนธรรมขององค์กร หรือจรรยาบรรณที่พนักงานทุกคนและทุกระดับถือปฏิบัติและมีส่วนร่วม โดยไม่ต้องให้มีกฎ ข้อบังคับหรือกฎหมายกำหนดหรือเรียกร้องของสังคม ตลอดจนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจ โดยมีให้ถูกบังคับโดยกฎหมายหรือจริยธรรม เช่น การดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อมนุษยธรรม เป็นความปรารถนาดีเอื้ออาทรและห่วงใย

คอตเลอร์ และ ลี (Kotler & Lee, 2005) เสนอแนวทางปฏิบัติ (Initiatives) ในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมีออกมาหลากหลายรูปแบบ โดยได้ให้ประเด็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องของการสมัครใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นความสมัครใจโดยแท้ไม่ได้ถูกควบคุมโดยกฎหมายหรือข้อบังคับใดๆ เรื่องสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่ดีไปจนกระทั่งถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไป ทั้งนี้ยังได้จัดกลุ่มแนวทางพื้นฐานเหล่านี้ไว้เป็น 6 ประเภท ประกอบด้วย

1) การส่งเสริมประเด็นให้รับรู้ในวงกว้าง (Cause Promotions) แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ทำได้ไม่ยาก โดยองค์กรเลือกประเด็นที่น่าสนใจ แล้วใช้ความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมการตลาดเข้าไปสนับสนุนด้วยการช่วยรณรงค์ให้ประเด็นดังกล่าวเป็นที่รับรู้ในวงกว้างยิ่งขึ้นในสังคม เช่น การรณรงค์หารายได้หรือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับงานของมูลนิธิหรือองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ

2) การเชื่อมโยงประเด็นการทำการตลาด (Cause-Related Marketing) แนวทางนี้เป็นแนวทางที่คุ้นเคยกันดีในประเทศไทย นั่นคือ การที่บริษัทนำส่วนหนึ่งของรายได้ หรือกำไรจากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ไปบริจาคเพื่อสาธารณกุศล เช่น การนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัย การนำไปสร้างโรงเรียน

3) การใช้การตลาดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคนในสังคม (Corporate Social Marketing) แนวทางนี้เป็นวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน โดยองค์กรธุรกิจใช้ความเชี่ยวชาญทางการตลาดโดยเฉพาะการสื่อสารไปประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในสังคม เช่น การรณรงค์ให้ผู้ขับขี่จักรยานยนต์เปิดไฟหน้าและสวมหมวกกันน็อก การรณรงค์ให้ประชาชนใช้พลังงานอย่างประหยัด

4) การให้ในรูปแบบต่างๆ (Corporate Philanthropy) แนวทางนี้ถือเป็นแนวทางที่ง่ายที่สุดและมีมาช้านานในสังคมไทย นั่นคือ การที่องค์กรแสดงความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยการนำเงิน สิ่งของหรือสินค้าไปร่วมทำบุญให้ทุนการศึกษาหรือบริจาคให้กับผู้ด้อยโอกาสในสังคม หรือหากองค์กรมีทรัพยากรด้านการเงินมากหรือเครือข่ายทางธุรกิจกว้างขวาง ก็อาจจะระดมเงินตั้งเป็นกองทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสต่อไป

อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มที่ชี้ให้เห็นว่า องค์กรที่เป็นผู้นำด้าน CSR ได้พยายามพัฒนารูปแบบใหม่ของการให้ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้รับ เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นตั้งแต่เริ่มโครงการเพื่อให้ได้รับสิ่งที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น และได้ประโยชน์ในระยะยาวมากขึ้น

1) การอาสาสมัครทำงานช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) แนวทางนี้เป็นวิธีหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในองค์กรกับชุมชน อีกทั้งยังทำให้พนักงานรับรู้เข้าใจถึงความจำเป็น ปัญหาความเดือดร้อนของชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะเปิดโอกาสให้พนักงานได้เป็นตัวแทนของบริษัทเข้าไปทำหน้าที่พลเมืองดีในชุมชนได้อย่างใกล้ชิด เช่น การสอนหนังสือให้กับเด็ก หรือการช่วยฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ทั้งนี้ องค์กรควรให้การสนับสนุนพนักงาน ในรูปแบบต่างๆ เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การอำนวยความสะดวก เบี้ยเลี้ยงพิเศษ ไปจนถึงการนับเวลาการทำงานอาสาสมัครเป็นส่วนหนึ่งของเวลางาน

2) การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Business Practices) แนวทางสุดท้ายนี้เป็นแนวทางที่ต้องอาศัยความมุ่งมั่นทุ่มเทอย่างตรงไปตรงมาจากองค์กรมากที่สุด เนื่องจากเป็นแนวทางที่เสนอให้องค์กรนำประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลือกไว้ ย้อนกลับมาปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินธุรกิจที่เป็นอยู่ของตนเอง เช่น องค์กรจะลดการปล่อยก๊าซ

คาร์บอนไดออกไซด์อย่างไร เท่าใด เพื่อที่จะช่วยลดปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกซึ่งนำมาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิอากาศโลก เป็นต้น

โบวี; ธิล; วูด และ โดเวล (Bovee; Thill; Wood & Dovel อ้างถึงใน จินตนา บุญบงการ, 2550) กล่าวว่า ความรับผิดชอบที่ผู้บริหารที่ควรจะมีต่อสังคม แบ่งได้ 4 ระดับ คือ

1) ความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เพื่อที่จะผลิตสินค้าและบริการตามที่ประชาชนต้องการ นำมาขายและเกิดกำไรสำหรับเจ้าของกิจการ (ในกรณีที่เป็นองค์กรเพื่อทำกำไร) นับได้ว่าเป็นความรับผิดชอบหลักและความรับผิดชอบดั้งเดิมของการดำเนินกิจการจนอาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารในอดีตบางคนไม่เคยคำนึงถึงความรับผิดชอบในด้านอื่นเลย

2) ความรับผิดชอบทางกฎหมาย (Legal Responsibility) เพื่อที่ดำเนินกิจการไปตามครรลองของกฎหมายและกฎข้อบังคับต่างๆ อย่างไรก็ตามกฎหมายและข้อบังคับไม่สามารถจะครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่องค์กรกระทำได้ การกระทำบางอย่างผิดกฎหมาย แต่องค์กรควรจะทำหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรนั้นๆ

3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม (Ethical Responsibility) คือ การที่กระทำบางอย่างไม่ใช่สิ่งที่กฎหมายบังคับ ถ้าองค์กรไม่ทำก็ไม่ผิดกฎหมาย แต่องค์กรเลือกกระทำเพราะเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบทางจริยธรรม เช่น การให้สวัสดิการด้านเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เงินกู้ยืม อาหารกลางวัน รถรับส่งพนักงาน การจัดหาเที่ยว เป็นต้น

4) ความรับผิดชอบอย่างพิโนจพิเคราะห์ (Discretionary Responsibility) ความรับผิดชอบในระดับนี้เป็นความสมัครใจของผู้บริหารองค์กรโดยตรง และขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกกระทำของผู้บริหารแต่ละคน ความรับผิดชอบนี้ไม่ได้บังคับด้วยกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่คิดว่าพนักงานควรได้รับตามหลักจริยธรรม เช่น ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้พนักงานทำงานล่วงเวลา แต่จ้างพนักงานเพิ่มเพิ่มเครื่องจักร เพิ่มเงินเดือน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารพิโนจพิเคราะห์อย่างสุขุมแล้วว่า การทำงานล่วงเวลาทำให้สุขภาพของพนักงานเสื่อมโทรม และเป็นการบั่นทอนคุณภาพชีวิต

รัตน อัทธภูมิสุวรรณ (อ้างถึงใน โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล, 2550) กล่าวว่าไว้ว่า เมื่อธุรกิจได้ดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการก็จะต้องนำสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายสู่สังคม ซึ่งธุรกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในเรื่องความรับผิดชอบที่มีต่อผู้บริโภค ผู้บริหารและต่อพนักงาน รวมทั้งต่อสังคมส่วนรวมด้วย ดังนั้น ธุรกิจจึงไม่ควรมุ่งหวังกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว ควรจะให้ความสำคัญและรับผิดชอบต่อสังคม โดยได้แบ่งความรับผิดชอบของธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่เจ้าของกิจการหรือผู้ร่วมลงทุนสามารถควบคุมดูแล ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ แรงงาน ค่าใช้จ่ายต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมภายในธุรกิจ มีดังนี้

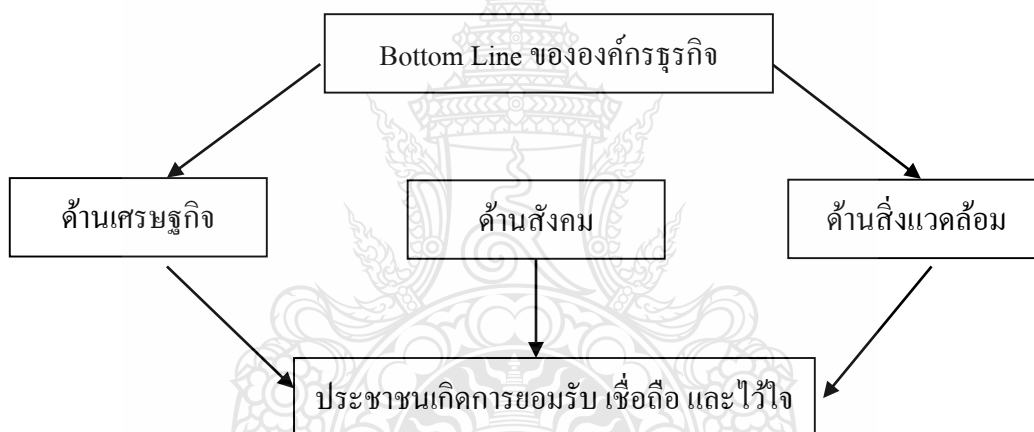
(1.1) ความรับผิดชอบต่อผู้ลงทุน ผู้ที่นำเงินมาลงทุนในกิจการ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเจ้าของผู้ร่วมหุ้นส่วนก็ต้องการผลตอบแทนหรือส่วนแบ่งกำไรที่พอประมาณและเหมาะสม เพื่อจูงใจให้ผู้ลงทุนได้ดำเนินกิจการต่อไป

(1.2) ความรับผิดชอบต่อผู้บริหาร โดยทั่วไปผู้บริหารระดับต่างๆ ทั้งหัวหน้างาน ผู้จัดการฝ่ายต่างๆ พวกเขาเหล่านั้นต้องการเงินเดือนค่าตอบแทนในอัตราที่เหมาะสมแล้ว อาจจะต้องความมั่นคงในการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานของผู้บริหารด้วยเช่นกัน

(1.3) ความรับผิดชอบต่อพนักงาน และลูกจ้าง เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารจ้างบุคคลต่างๆ เข้ามาช่วยทำงานและต้องจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ดังนั้น การกำหนดค่าตอบแทนควรมีเกณฑ์ที่เหมาะสมและทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามควรแก่ฐานะตำแหน่งงาน นอกจากนี้การเลื่อนขั้นหรือขึ้นเงินเดือนก็ต้องมีหลักเกณฑ์ที่มีความยุติธรรม และควรมีสวัสดิการต่างๆ เพื่อเป็นสิ่งจูงใจ เช่น การจัดความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงาน การจัดสภาพการทำงานให้เหมาะสมทั้งบรรยากาศในการทำงาน การอำนวยความสะดวกเครื่องมือเครื่องจักร การจัดกิจกรรมนันทนาการในการพักผ่อนหย่อนใจต่างๆ การให้สวัสดิการเกี่ยวกับเงินกู้ยืมแก่พนักงาน เป็นต้น

(1.4) ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ภายนอกกิจการ แต่เป็นส่วนที่มีผลกระทบต่อการทำงานภายในธุรกิจ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรมีความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอก ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ความซื่อสัตย์ทั้งในด้านการตั้งราคาการโฆษณาชวนเชื่อ การเลือกใช้วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าต้องให้ได้มาตรฐาน 2) ความรับผิดชอบต่อหน่วยงานรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐธุรกิจต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับตามมาตรการของหน่วยงานของรัฐ ทั้งในเรื่องภาษีอากร การจ่ายค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น 3) ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยธุรกิจควรเข้ามาช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมการศึกษาการส่งเสริมการวิจัย การสร้างโรงพยาบาล การสงเคราะห์แก่ผู้ยากไร้ เป็นต้น 2) ความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติ โดยเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น การไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ การไม่ใช้เครื่องมือการประมงที่ผิดกฎหมาย การไม่ทำลายป่าไม้ การไม่ทำลายหน้าดิน เป็นต้น

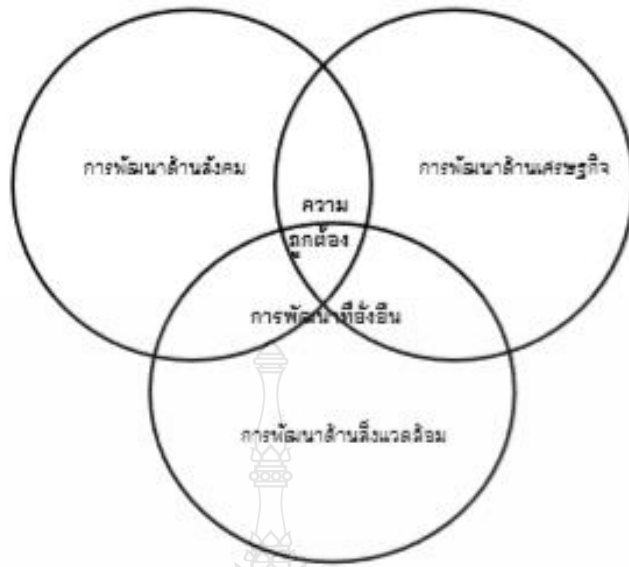
ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจนั้นมีสองมิติหลักๆ คือ มิติภายในอันเป็นการดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่ธุรกิจนั้นดำเนินการอยู่และจัดการได้โดยตรง เช่น การจัดการแรงงาน กระบวนการผลิตหรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และมิติกภายนอก ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่บริษัทอาจจะควบคุมไม่ได้โดยตรง เช่น การดูแลลูกค้า ความรับผิดชอบต่อ Supplier และการสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น โดยจะเป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนใน 3 มิติ ตามแนวคิดเรื่อง Triples Bottom Line (โท โมซู โบ โระ ยา โร้, 2003) อันได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวคิดว่าการยอมรับขององค์กรธุรกิจนั้นไม่ได้มาจากผู้ถือหุ้นหรือหุ้นส่วนเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยปัจจัยภายนอกทั้งในด้านของสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย เพื่อสร้างการยอมรับของประชาชนต่อองค์กรธุรกิจนั้นๆ โดย ยา โร้ ได้เสนอแผนภาพที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง Triples Bottom Line ไว้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แนวคิด Triples Bottom Line (โท โมซู โบ โระ ยา โร้, 2003)

โดยแนวคิด Triples Bottom Line จะช่วยทำให้การบริหารงานขององค์กรธุรกิจ ดำเนินไปสู่ขั้นตอนของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ดังแผนภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการพัฒนาอย่างยั่งยืน (โทโมซูโบโระ ยาโร, 2003)

ตารางที่ 2.1 วิวัฒนาการของแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร

	ช่วงต่างๆของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือขององค์กรในเชิงนโยบาย (CSR Policy Instruments)
CSR1	การบริจาคเงินเพื่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Stewardship)	- จิตสำนึกของผู้บริหาร - ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กร	- การใช้เงินทุนเพื่อการกุศล - การประชาสัมพันธ์
1950s-			
1960s	- การแสดงออกในด้านการกุศลโดยการบริจาคเงินขององค์กร (Corporate philanthropy) - ผู้จัดการเป็นผู้ดูแล - การสร้างสมดุลต่อแรงกดดันจากสังคม		
CSR2	การตอบสนองต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsiveness)	- การต่อต้านจากสังคม - การประพาศติพิคขององค์กรซ้ำแล้วซ้ำเล่า	- กลยุทธ์ในการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร
1960s-			
1970s	- การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคม - การจัดลำดับความสำคัญในเชิงกลยุทธ์เพื่อตอบสนองต่อสังคม - การจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร (Stakeholder mapping) และการดำเนินการ	- นโยบายสาธารณะการควบคุมของรัฐ - แรงกดดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร - แนวคิดจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ	- การตรวจสอบกิจกรรมทางสังคม - การประชาสัมพันธ์ - การปฏิรูปบริษัท - การหว่านล้อมทางการเมือง (Political lobbyist)

ตารางที่ 2.1 วิวัฒนาการของแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (ต่อ)

	ช่วงต่างๆ ของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Phase of CSR)	แรงขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร (CSR Drivers)	เครื่องมือขององค์กรในเชิงนโยบาย (CSR Policy Instruments)
CSR3	จริยธรรมขององค์กรธุรกิจ (Corporate Business Ethics)	- ความเชื่อทางศาสนาและจริยธรรม - การเปลี่ยนแปลงในด้านคุณค่าโดยมี เทคโนโลยีเป็นตัวขับเคลื่อน	- พันธกิจ วัตถุประสงค์และคุณค่าของ องค์กร
1970s-	- สนับสนุนวัฒนธรรมการมีจริยธรรมในองค์กร	- แรงกดดันในด้านสิทธิมนุษยชน	- ความเป็นผู้นำในด้านจริยธรรมของ ผู้บริหารระดับสูง
1980s	- สร้างให้เกิดบรรยากาศขององค์กรที่มีจริยธรรม - เห็นคุณค่าของหลักการในเชิงจริยธรรม	- จริยธรรมของคณะกรรมการหรือ ผู้ตรวจสอบขององค์กร	
		- การฝึกอบรมเชิงจริยธรรม - การต่อรองกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	
CSR4	ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (Corporate/Global Citizenship)	- การค้าและการลงทุนในเชิงเศรษฐกิจโลก - เครือข่ายการสื่อสารที่มีเทคโนโลยีสูง	- ผลกระทบจากองค์กรระหว่าง ประเทศ
1990s-	- ความเป็นพันธมิตรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร	- การแข่งขันและความเปลี่ยนแปลงทาง ภูมิศาสตร์การเมือง	- มาตรฐานในการตรวจสอบระดับโลก
2000s	- การผนวกรวมความสำเร็จทั้งด้านการเงิน สังคม และสิ่งแวดล้อม - สามารถจำแนกผลกระทบที่เกิดขึ้นในเชิงโลกาภิวัตน์ - สร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรและสิ่งแวดล้อม	- ความห่วงใยและตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม - แรงกดดันจากองค์กรที่ไม่แสวงหาผล กำไร	- การสื่อสารโต้ตอบแบบสองทางกับ องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร - การตรวจสอบและรายงานผลความ ยั่งยืน

35

ที่มา : Fredrick, W.C.(2006). Corporation be good! The story of corporate social responsibility. Indianapolis, IN:Dog Ear Publishing

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ 2) ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย 3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม และ 4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณะประโยชน์

ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ เป็นผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งบุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนเกิดความพึงพอใจ โดยใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ทั้งด้านเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่ต้องใช้ในการศึกษา มีการกำหนดกฎทึนปฏิบัติงาน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการจัดครูให้ครบชั้น สร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบตามความจำเป็น

ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย หมายถึง ความรับผิดชอบที่ผู้บริหารสถานศึกษาในการที่จะประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและเคารพต่อกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีในสังคม โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายที่สังคมได้กำหนดไว้ ซึ่งหากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษหรือปรับตามกฎหมาย

ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม หมายถึง การกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในด้านศีลธรรมจรรยาบรรณ และค่านิยมที่ดีของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความโปร่งใสในการบริหารงานตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาค ยอมรับฟังเสียงส่วนใหญ่

ความรับผิดชอบด้านสาธารณะประโยชน์ หมายถึง การกระทำของผู้บริหารต่อสังคม ด้านการสร้างประโยชน์ส่วนรวม การรักษาสังแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมช่วยเหลือปัญหาสังคมด้านต่างๆ การให้ความสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชนและสังคม ก่อให้เกิดความพึงพอใจกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนโดยรอบสถานศึกษา

จากความหมายที่นักวิชาการต่างๆ ได้ให้ไว้ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีศีลธรรมรู้ผิดชอบชั่วดี มีจิตสาธารณะอยากที่จะช่วยเหลือสังคม

2.1.3 การบริหารสถานศึกษา

1) ความหมายและความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคของการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาไทย เพื่อพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน มีการปรับเปลี่ยนบริบท และ โครงสร้างการบริหาร โดยยึดหลักของการมีเอกภาพเชิงนโยบายที่หลากหลายในการปฏิบัติ

โดยเน้นระบบการกระจายอำนาจ และการยึดหลักการมีส่วนร่วมเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จของการบริหาร การศึกษาและสถานศึกษา ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 คุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากเพราะเป็น ผู้ขับเคลื่อนให้เห็น นโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง เมื่อผู้บริหารเข้าใจ มีความสามารถและนำไป ประยุกต์ใช้ก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจะได้รับการยกย่อง ว่าเป็นผู้บริหารมืออาชีพอย่างแท้จริง สถานศึกษาที่มีคุณภาพย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของ ประเทศชาติต่อไป

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นองค์การที่มีความสำคัญใน การจัดการศึกษา เพราะเป็นระดับที่นานโยบายการศึกษาของทุกระดับไปปฏิบัติ การบริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

พรรณกร นนทะการ (2556) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่รับผิดชอบ บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรม มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดี สามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุมาลี อาษาศรี (2556) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ใช้ศิลปะและวิธีการต่างๆ ในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถ โดยเป็นผู้นำทางวิชาการและประสานงานกับผู้ร่วมงานในการจัด การศึกษาในห้องักกรประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ ยอมรับทั้งในองค์กรภายใน และภายนอกสถานศึกษา

รัชริย์ อ่อนสร้อย (2556) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่การ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ที่มีความรู้ ความ สามารถ และมีคุณลักษณะในการบริหารการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานแก่คนส่วนใหญ่ เพื่อนำพา บุคลากรในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และการดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพัตรา ศรีมาวงษ์ (2556) ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการ บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นผู้ที่ใช้ทั้ง

ศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงาน ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะในการบริหารงาน เพื่อนำพาสถานศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ขององค์กร

นนทิพร สาน้อย (2557) สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าของครู อาจารย์ และเป็นบุคคลที่มีหน้าที่วางแผน ควบคุมติดตามและประเมินผล รวมไปถึงให้ขวัญและกำลังใจครู นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ใช้ความรู้ความสามารถในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จมั่นคง สามารถพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าสูงยิ่งขึ้น

สาบีบ๊ะ อาเดมะ (2557) สรุปได้ว่า ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานทั้งหมดขององค์กร ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถของนักบริหารทั้งหมดในการพัฒนาควบคุมกำกับและติดตามให้การดำเนินงานขององค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนด

ธงชัย เจน โกลล (2557) จากความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินนโยบายและคอยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในสถานปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพทำให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศต่อไป

ลัดดาวัลย์ อินทโชติ (2559) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหาร และจัดการศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำดูแลให้มีการประกัน คำนึงถึงประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนเป็นผู้ประสานงาน เป็นนักแก้ปัญหา นักพัฒนา ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและวิถีประชาธิปไตยในการทำงาน เพื่อให้การบริหารและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและสรุปความหมายของการบริหารสถานศึกษา การบริหาร โรงเรียนเป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานุเคราะห์ทางการศึกษาที่มีทิศทางการจัดการในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ที่เกิดจากทรัพยากรที่มีศักยภาพและประโยชน์สูงสุด โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษาบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา 10 ประการ ได้แก่

(2.1) องค์กรท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะพัฒนาได้ดีเกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริง ถ้าทุกฝ่ายทุกคนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา รักสถานศึกษา เข้ามาร่วมคิดร่วมทำ ร่วมจัดการศึกษา และพัฒนาสถานศึกษารวมทั้งสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคคลและงบประมาณ

(2.2) การใช้แผนยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อจะบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตามภารกิจ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบในปัจจุบัน และมุ่งสู่ผลการพัฒนาในอนาคต โดยยึดเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาตัวผู้เรียน

(2.3) การทำแผนผังอย่างเต็มรูปแบบ การกำหนดแผนผังที่ตั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ สนาม สวนหย่อม ในพื้นที่ทั้งหมดของสถานศึกษา เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา ตลอดจนเป็นการเตรียมที่จะรองรับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง หรือการเจริญเติบโตของชุมชน และช่วยให้สถานศึกษาใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทั้งหมดได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสม ตรงตามความต้องการ โดยไม่สูญเสียทรัพยากรหรือเกิดปัญหาทางภูมิสถาปัตยกรรม

(2.4) ทำสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน นักเรียนจะเกิดความรักสถานศึกษา และต้องการมาสถานศึกษาอย่างมีความสุข เกิดคุณลักษณะและการเรียนรู้ที่มีความหมาย ถ้าสถานศึกษามีบรรยากาศดี น่าอยู่ น่าเรียน มีอาคารที่มั่นคง แข็งแรง สะอาด คู่มืออยู่เสมอ ไม่ชำรุดทรุดโทรม บริเวณสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม ร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีธรรมชาติที่ใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

(2.5) มุ่งมั่นให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้คนมีคุณลักษณะที่ดีอย่างถาวร เป็นผู้คิดเป็น สามารถแสวงหาความรู้ได้เอง มีชีวิตที่เป็นสุขได้นั้น มิใช่เพียงให้สู่ระบบสถานศึกษาและการสอนที่เป็นปกติ แต่ต้องประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนปัจจัยและสภาพแวดล้อมให้เด็กได้รับการปลูกฝัง กล่อมเกลาจิตใจอย่างจริงจังด้วย ดังนั้น

สถานศึกษาจึงต้องสำรวจตนเอง เพื่อจัดสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างแท้จริงให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

(2.6) จัดการเรียนการสอน โดยมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดผลถาวร ถ้าครูให้นักเรียนมีโอกาสคิด มีโอกาสทำ และใช้วิธีสร้างความรู้ ครูจะต้องวัดผลและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนให้ถูกต้องตามสภาพจริงของนักเรียน โดยการสะสมผลงานและตรวจผลงาน

(2.7) จัดและใช้ห้องปฏิบัติการให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี นอกจากเป็นการฝึกการใช้วัสดุอุปกรณ์แล้ว ยังทำให้นักเรียนได้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และรู้เร็ว รู้กว้าง รู้จริง

(2.8) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมในยุคที่โลกเจริญก้าวหน้า มีวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารและจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สถานศึกษาควรพิจารณาใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ แทนวิธีการเดิมเพื่อลดภาระงาน

(2.9) ส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานเต็มศักยภาพ ครุณั้นเป็นบุคคลสำคัญที่สร้างเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ถ้าครูมีอุดมการณ์ของความเป็นครู ได้รับการส่งเสริมให้สอนและปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างถูกต้องตามหลักการ จะทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์เต็มที่ สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมและพัฒนาครูทุกคนให้มีความรู้ ความชำนาญในการสอน มีอุดมการณ์ และมีใจรักในการสอนอย่างแท้จริง

(2.10) การพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน เกณฑ์สถานศึกษาประถมศึกษา เป็นการกำหนดมาตรฐานการบริหารงานสถานศึกษา 6 งาน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนทั้งสิ้น ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียน และเกิดการยอมรับจากชุมชน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2533) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) เพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีระเบียบไม่ก้าวก่ายกัน สามารถเรียงลำดับความสำคัญและความรีบด่วนของงานได้

2) เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากการบริหารสถานศึกษานั้นต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆ ทั้งทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรที่ไม่ใช่มนุษย์ แต่ทรัพยากรดังกล่าวมีอยู่อย่างจำกัด ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องหาทางใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) เพื่อเป็นการกระจายงานให้แก่ บุคลากรในหน่วยงาน การบริหารจัดการจึงเป็น เครื่องมือช่วยให้ผู้บริหารได้กระจายงาน ความรับผิดชอบให้บุคลากรต่างๆ ตามความรู้ความสามารถ แต่ละบุคคล

4) เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็น ไปอย่างมีทิศทาง หรือเป้าหมายที่แน่ชัด ทั้งนี้เพราะการบริหารจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่ชัด จุดประสงค์จะเป็นเครื่องกำหนด ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา คือ การบริหารจัดการใน สถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการกระจายความรับผิดชอบงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาให้กับบุคลากร รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ ความสามารถ และมี คุณธรรมจริยธรรม ใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 สภาพและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี

2.2.1 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

วิสัยทัศน์ (VISION) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เป็นองค์กร คุณภาพ มาตรฐานสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ (MISSION)

1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) ส่งเสริม พัฒนาข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

4) พัฒนาองค์กรให้ทันสมัยบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

5) สร้างภาคีเครือข่ายร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำนิยาม “ยึดหลักธรรมาภิบาล มีจิตบริการ ทำงานเป็นทีม”

เป้าประสงค์ (GOAL)

นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

2.2.2 การบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี และ จังหวัดสระบุรี แบ่งส่วนราชการภายใน เป็น 6 กลุ่ม และ 1 หน่วย

- 1) กลุ่มอำนวยการ
- 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล
- 3) กลุ่มนโยบายและแผน
- 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
- 5) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- 6) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
- 7) หน่วยตรวจสอบภายใน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 รับผิดชอบในการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา ให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 โดยมีโรงเรียนจำแนกตามเครือข่ายการบริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขต จำนวน 22 โรงเรียน ดังนี้

- 1) สหวิทยาเขตสัตตบงกช ประกอบด้วย
  - (1.1) โรงเรียนปทุมวิไล
  - (1.2) โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนีบำรุง”
  - (1.3) โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย ปทุมธานี
  - (1.4) โรงเรียนวรราชาทินัดมาตุวิทยา
  - (1.5) โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์
  - (1.6) โรงเรียนบัวแก้วเกษร
- 2) สหวิทยาเขตปทุมเบญจา ประกอบด้วย
  - (2.1) โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
  - (2.2) โรงเรียนคณะราษฎร์บำรุงปทุมธานี
  - (2.3) โรงเรียนหอวัง ปทุมธานี
  - (2.4) โรงเรียนชัยสิทธิ์อาสาพัฒนาสายบำรุง
  - (2.5) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ปทุมธานี
- 3) สหวิทยาเขตสวนเทพรัตน์ที่ป่าไผ่ ประกอบด้วย
  - (3.1) โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต
  - (3.2) โรงเรียนธัญรัตน์
  - (3.3) โรงเรียนเทพสิรินทร์คลองสิบสาม ปทุมธานี
  - (3.4) โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม
  - (3.5) โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาฯ
  - (3.6) โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
- 4) สหวิทยาเขตปทุมมิตร ประกอบด้วย
  - (4.1) โรงเรียนธัญบุรี
  - (4.2) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
  - (4.3) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี
  - (4.4) โรงเรียนสายปัญญารังสิต
  - (4.5) โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

ปรีชา การสะอาด (2547) ได้ศึกษา การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) ทำให้ทราบองค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเป็แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนให้สูงขึ้น (2) เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาต่อไป (3) เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป วิเคราะห์ได้ 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการรักษาทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม ด้านการเสียสละต่อส่วนรวม ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ด้านการรักษาทรัพย์สินส่วนรวม ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม และด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม และ 2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

วิระศักดิ์ จันทะสงคราม (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ตนเอง และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับขนาดของสถานศึกษาที่มีต่อการรับรู้ตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม ด้านการบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคม ด้านการช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม ด้านการช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยของสังคม และด้านการให้ความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับขนาดของโรงเรียนต่อการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้บริหารได้เสนอแนะแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ควรเสียสละเวลาส่วนตัวเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนให้บ่อยครั้งขึ้น

ควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมตามความรู้ความสามารถ และบริจาคงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

วรทัย ราวินิจ (2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไปประยุกต์ใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ของ บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการสร้างภาพลักษณ์ โดยใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของบริษัทฯ นั้น จะเป็นการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อที่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่แบบให้เปล่า (Free Media) เป็นหลัก

ฉันทภัทรรัตน์ วสุอารีย์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของพนักงาน บริษัท อ่าพล พูลส์ โพรเซสซิ่ง จำกัด ต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและปัจจัยของพนักงานระดับเจ้าหน้าที่ที่มีต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำมาตรฐานสากล ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) มาประยุกต์ใช้ในองค์กร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปี เป็นโสด จบการศึกษาดำรงระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 6 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายวิศวกรรม และได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวกับมาตรฐาน พนักงานมีความคิดเห็นในภาพรวมต่อการนำมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) มาประยุกต์ใช้ในองค์กรในระดับมาก เฉพาะด้านผู้บริหาร และมีความคิดเห็นว่าบริษัทฯ สามารถปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง วมทั้งการสร้างวัฒนธรรมที่เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติและไม่เลือกปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรได้ นอกจากนี้ยังเคารพสิทธิและให้โอกาสพนักงานแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ และจัดให้มีช่องทางการสื่อสารเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเสรีตามหลักสิทธิมนุษยชน

มินทร์จิตา จิราธรรมวัฒน์ (2554) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร (CSR) ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ 2) ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ผลการวิจัย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-31 ปี มีการศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรี เป็นพนักงานงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และใช้ผลิตภัณฑ์ของ ปตท. การรับรู้การดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมทุกด้านพบว่า ประชาชนมีระดับการรับรู้อยู่ในระดับการรับรู้ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านชุมชน มีระดับการรับรู้มาก และด้านสังคมมีระดับการรับรู้ปานกลาง และประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารสิ่งสื่อพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จากโทรทัศน์และสื่อบุคคลจากเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน ทักษะคิดที่ประชาชนมีต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในภาพรวมทุกด้านพบว่า ประชาชนมีทัศนคติเชิงบวก รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ผลิตภัณฑ์และมีความชอบในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้ 1) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้เข้มข้นยิ่งกว่าเดิม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมให้มีความชัดเจนเจาะจงให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ 2) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรเพิ่มการใช้สื่อบุคคลอ้างอิงเพื่อประโยชน์ทางการประชาสัมพันธ์ในเชิงลึกให้มากขึ้น 3) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ควรเข้าไปจัดกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับสังคมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต 4) ประชาชนมีทัศนคติเชิงบวกมากต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในด้านสิ่งแวดล้อม คาดว่าเป็นผลจากการเกิดภาวะโลกร้อน จึงทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้มาก จึงก่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นองค์กร โครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องต่อไป

กุลนัดดา สุวรรณศรี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้าฮอนด้า และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัว ลักษณะบุคลิกภาพรูปแบบการดำรงชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีต่อคุณค่าตราสินค้าฮอนด้า ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าตราสินค้าฮอนด้ากับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อ

สังคมมีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซาบซึ้งถึงคุณค่าตราสินค้า คือ การทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท ดังนั้น ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องดำเนินการและทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและองค์กร

เบญจมาพร เจริญศรี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การตอบสนองของเจเนอเรชั่นวายต่องานการตลาดเพื่อสังคม พบว่า เจเนอเรชั่นวายมีการตอบสนองต่องานการตลาดวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงการตอบสนองต่องานการตลาดเพื่อสังคมของกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย 2) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์กลุ่มเจเนอเรชั่นวายต่อการตอบสนองกับงานการตลาดเพื่อสังคม และ 3) เพื่อศึกษาองค์ประกอบงานการตลาดเพื่อสังคมที่มีผลต่อความมุ่งมั่นที่จะซื้อสินค้าของกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย โดยศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพในการซื้อเพื่อสังคมค่อนข้างมาก เจเนอเรชั่นวายมีความชอบต่อการช่วยเหลือประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ โศกนาฏกรรมมากกว่าประเด็นทั่วไป ต่องานการตลาดเพื่อสังคมที่มีชนิดการช่วยเหลือแบบไม่ผูกติดกับผลประโยชน์ขององค์กรมากกว่าแบบผูกติดกับผลประโยชน์ขององค์กร และต่อการดำเนินงานการตลาดเพื่อสังคมในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น นอกจากนี้ยังพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นซื้อสินค้าสูงสุด คือ ชนิดงานการตลาดเพื่อสังคม ชนิดการช่วยเหลือ และระยะเวลาดำเนินงานการตลาดเพื่อสังคมตามลำดับ โดยโครงการลดภาวะโลกร้อน การบริจาคเป็นถึงของ และการดำเนินงานการตลาดเพื่อสังคมระยะ 2-5 ปี

โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการดำเนินธุรกิจร่วมนี่เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจร่วมนและ ความต้องการการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม กรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนลักษณะการดำเนินธุรกิจร่วมนี่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจร่วมน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สุเมธ กาญจนพันธ์ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ พบว่า ปัจจุบันองค์กรธุรกิจมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ จะเป็นวิธีการที่จะขับเคลื่อนให้ องค์กรมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามองค์กรธุรกิจบางองค์กรก็ยังไม่ได้มีการดำเนินงานใน ด้านที่ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยจะ มุ่งเน้นใน 2 มิติเป็นหลัก คือ มิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และถึงแม้ว่าองค์กรธุรกิจจะมีความรู้ ความ เข้าใจด้านการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจแล้วก็ตาม แต่ในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานนั้น องค์กรธุรกิจยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง สำหรับแนวโน้มในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ในอนาคตองค์กรธุรกิจจะให้ความสำคัญในการดำเนินงานมาก ยิ่งขึ้นโดยจะมีการจัดการที่เป็นเชิงกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน ด้านนี้โดยเฉพาะ มีการมุ่งเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมของพนักงาน คู่ค้า มากขึ้น และจะมีการจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจโดยเฉพาะ

การณ วงศ์จันทร์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจด้าน สังคมและสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษา เครื่องซีเมนต์ไทยจากการศึกษา พบว่า เครื่องซีเมนต์ไทยมีแนวการ ดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชื่อว่า การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ซึ่ง เป็นการดำเนินธุรกิจควบคู่กับการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน ซึ่งมีความ สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) สรุปได้ตามประเด็นหลัก 6 ประเด็น คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิและ การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ นวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ครอบคลุมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร นั่นคือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม และการเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม นั่นเป็นการเคารพสิทธิมนุษยชน การ ดูแลความปลอดภัย ทุกข์สุข ความก้าวหน้าของพนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในกิจกรรมของ องค์กร เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน และแรงงานภายในองค์กร ในขณะที่เดียวกันการร่วมพัฒนาชุมชนและ สังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการสร้างนวัตกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเปิดเผยสู่ สาธารณะก็เป็นการปฏิบัติที่ครอบคลุมในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกองค์กร นั่นคือ เป็นการ ดูแลรักษาชุมชนสังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ องค์กร และสร้างประโยชน์ต่อองค์กรอื่นๆ ในการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อม

บนนรา ชวนอาจ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พ.ศ.2551 และ พ.ศ.2552 โดยศึกษาถึงตัวแปรที่มีนัยสำคัญในการจำแนกกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW กับผู้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW ออกจากกัน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีกลุ่มสถานประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 170 โรงงาน เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW พ.ศ.2551 และ พ.ศ. 2552 จำนวน 85 โรงงาน และกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ CSR-DIW พ.ศ.2551 และ พ.ศ.2552 จำนวน 85 โรงงาน วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา และใช้เทคนิคการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ CSR-DIW พ.ศ.2551 และ พ.ศ.2552 นอกจากนี้ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ดูแลรับผิดชอบโครงการ CSR-DIW จำนวน 1 ราย และเจ้าหน้าที่ดูแลโครงการ CSR-DIW ของบริษัทที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 ราย ผลการศึกษาพบว่า สมการที่ได้สามารถทำนายการเข้ากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างได้ถึง 81.2% โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW) พ.ศ.2552 และ พ.ศ.2552 ตามลำดับจากมากไปน้อย 4 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ปัจจัยด้านการส่งออกไปต่างประเทศ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และปัจจัยด้านลักษณะของการลงทุนเป็นบริษัทของคนไทย จากการศึกษายังพบอีกว่า สถานประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการในระดับน้อย และบางส่วนรับรู้ข้อมูลหลังจากที่โครงการดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ CSR-DIW คือ ด้านวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหาร และด้านประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการ

บัณฑิตา ทรัพย์กมล (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี โรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะของประชากรในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร ประกอบด้วย การจัดสวัสดิการ การเลื่อนตำแหน่งอย่างยุติธรรม การให้เงินเดือนที่เหมาะสม การส่งเสริมด้านการฝึกอบรมให้แก่พนักงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนในด้านทัศนคติต่อขอบเขตความรับผิดชอบต่อ

สังคม ซึ่งรวมถึงขอบเขตด้านชุมชนและสวัสดิการ การศึกษา สิทธิผู้บริโภค และด้านศิลปวัฒนธรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า มีนโยบายด้านการส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมากที่สุด ในส่วนของกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า องค์กรจัดให้มีกิจกรรมในการผลิตสินค้าที่ดีและมีคุณภาพมากที่สุด สำหรับปัจจัยจูงใจในการจัดกิจกรรมอันประกอบไปด้วย การใช้จริยธรรมในการบริหาร การตระหนักถึงจรรยาบรรณขององค์กรและการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กร สำหรับแนวโน้มในการจัดกิจกรรมในอนาคต พบว่า องค์กรคิดที่จะจัดกิจกรรมในด้านการผลิตสินค้าที่ดีและบริการที่มีคุณภาพมากที่สุด รองลงมาคือ การรักษาสภาพแวดล้อม และการบริจาคเงินหรือสิ่งของในงานสาธารณกุศล ซึ่งกิจกรรมจะเกิดขึ้นในระยะยาว

พัชรี นีวัฒน์เจริญชัยกุล (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงาน บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยทำการศึกษาพนักงานบริษัทฯ และบริษัทในเครือ รวม 3 บริษัท จำนวน 354 ตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัทฯ เข้าร่วม รวมถึงปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมของพนักงาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา และอายุงานมีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัทฯ เข้าร่วม ในขณะที่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคมที่พนักงานบริษัทฯ เข้าร่วมในด้านปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วน เพศ อายุ และสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในขณะที่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมคือ เพศ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ส่วนอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ในด้านแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่งงาน อายุงาน และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม

ณัฐคนัย พงศ์สถาพร (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และคุณค่าตราสินค้า ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อกองทุนรวม LTF ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ของผู้บริโภคในจังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม และคุณค่าตราสินค้า ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อกองทุนรวม LTF ของธนาคารกรุงไทยของผู้บริโภค ในจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคในจังหวัดสมุทรสาครที่เคยซื้อ กองทุนรวม LTF ของธนาคารกรุงไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 401 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการซื้อ ได้แก่ ความถี่ในการลงทุนเพิ่มเติม แนวโน้มการลงทุนในอนาคต และการแนะนำให้ผู้อื่นเข้ามาลงทุน มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการซื้อในระดับสูง และสามารถทำนายได้โดยความรับผิดชอบทางสังคมขององค์กร ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ และคุณค่าตราสินค้า ได้แก่ การรู้จักตราสินค้าและ ความภักดีต่อตราสินค้า

กุลนัดดา สุวรรณศรี (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของ องค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และจำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลในครอบครัว ลักษณะบุคลิกภาพ รูปแบบการดำรงชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่มีต่อคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า กับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป เป็นผู้ใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อฮอนด้า และอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความ ซาบซึ้งถึงคุณค่าตราสินค้า คือ การทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือ บริการที่เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท ดังนั้น ในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องดำเนินการและทำให้ผู้บริโภคได้รับรู้ให้มากที่สุด โดยเน้นการ ประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อภาพลักษณ์ที่ดีของสินค้าและองค์กร

จิรัชญา โยธาทิรภักษ์ (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มี ต่อตราสินค้า ปตท. ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 402 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารโดยรวมเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับน้อย ซึ่งเป็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก จากสื่อ สิ่งพิมพ์ในระดับปานกลาง และจากเว็บไซต์ของ ปตท. ในระดับน้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้และความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับปาน

กลาง สำหรับภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมของ บริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน) ในสายตาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับดีหรือเป็นเชิงบวก

ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยการสนับสนุนจากโครงการองค์การสนับสนุนธุรกิจสถาบันคีนันแห่งเอเชีย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง โครงการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย (Survey on Consumer's Behavior and Attitude toward Corporate Social Responsibility of the Business organization in Thailand) วัตถุประสงค์ในการศึกษาพฤติกรรม และทัศนคติของผู้บริโภค โดยการสำรวจจากตัวอย่างชาวกรุงเทพฯ เพื่อให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจ รวมถึงศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทย อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านทัศนคติและพฤติกรรมชาวกรุงเทพฯ ในการเลือกซื้อสินค้าและหรือบริการชาวกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 50 มีความคิดที่จะเลือกซื้อสินค้าและหรือบริการขององค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ จะซื้อผลิตภัณฑ์และหรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จะอุดหนุนสินค้าที่นำมาขายเพื่อหารายได้ไปช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จะเลือกซื้อสินค้าหรือบริการเฉพาะยี่ห้อที่ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น จะไม่สนับสนุนสินค้าและหรือบริการจากองค์กรธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของคนงาน และจะแนะนำต่อไปให้กับสมาชิกในครอบครัวและญาติพี่น้องให้ช่วยกันสนับสนุนสินค้าและหรือบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ดีปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ผู้บริโภคยังคงพิจารณาจากคุณภาพ และราคาเป็นหลัก หากสินค้ามีราคาและคุณภาพไม่แตกต่างกัน โดยที่สินค้านั้นหนึ่งเป็นของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และอีกยี่ห้อหนึ่งเป็นของบริษัทที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้บริโภคก็จะเลือกยี่ห้อของสินค้าของบริษัทที่รับผิดชอบต่อสังคม หากสินค้าของบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมีราคาสูงกว่าแต่คุณภาพไม่แตกต่างกัน ผู้บริโภคก็จะเลือกซื้อสินค้านั้นๆ ที่มีราคาต่ำกว่าถึงแม้บริษัทเหล่านั้น ไม่มีหรือมีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยก็ตาม สำหรับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจในประเทศไทยที่ชาวกรุงเทพฯ เห็นว่า ควรจะมีการพัฒนา 5 ลำดับแรก จากการสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคในครั้งนี้ มีดังนี้คือ การรักษาสีสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการศึกษา และการกีฬาของเด็กและเยาวชน การให้ความสำคัญกับความ

ปลอดภัยในการผลิตและการบริโภค การผลิตสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ และการ
รณรงค์และการส่งเสริมกิจกรรมด้านการต่อต้านยาเสพติด

2.3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เคนนีเมอร์ (Kennemer, 2002) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม
ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 31 คน เป็นหญิง 69 คน อิทธิพลการเกี่ยวพันระดับคะแนน จาก
แบบทดสอบ 3 ฉบับ ตัวแปรที่ทำนายความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ สมรรถภาพในการช่วยตัวเอง
พฤติกรรมความเห็นแก่ตัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม เห็นความสำคัญของศาสนาหรือสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ การเข้าร่วม
กิจกรรมในโบสถ์ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของตนเอง การให้บริการส่วนรวม
และเพศ ผลการศึกษาพบว่า การเข้าร่วมบริการส่วนรวม รายได้ของครอบครัว การให้ความสำคัญของ
ศาสนาและเพศ สามารถทำนายความรับผิดชอบต่อสังคมได้สูง

ชวาทซ์ (Schawartz, 2003 อ้างถึงใน วีรศักดิ์ จันทะสงคราม, 2549) ได้ศึกษาทัศนคติ
และพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่อยู่ในชนบท นักเรียน
ที่อยู่บริเวณรอบเมือง และนักเรียนที่อยู่ในเมือง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์
และการสร้างบทบาทสมมติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติด้านความ
รับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน และพบว่า ครอบครัวและเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติ
ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียน

แชพเพิล และ มูน (Chapple & Moon, 2005) ทำการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของงาน
ดำเนิน CSR ในเอเชีย 50 บริษัทใน 7 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้
และไทย โดยการศึกษาพบว่า CSR ในเอเชียเดินตามหลังตะวันตก และมีระดับของกิจกรรมด้าน CSR
ที่ต่ำกว่าตะวันตก สาเหตุหลักสืบเนื่องจากความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของประเทศตะวันตกที่มีมากกว่า
เอเชีย เป็นผลให้ธุรกิจและรัฐบาลของตะวันตกสามารถที่จะนำเอาส่วนเกินที่เป็นกำไรไปจัดเป็น
กองทุนเพื่อการกุศลต่างๆ อันเป็นพื้นฐานของงาน CSR เช่น การบริจาค และการสนับสนุนการรณรงค์
เป็นต้น นอกจากนี้ประเด็นของประชาสังคมในประเทศตะวันตกเป็นตัวกระตุ้น CSR และเรื่องของ
ระดับการพัฒนาทางสังคมที่สูงกว่า จะเกี่ยวพันต่อทั้ง Demands for CSR และความมั่นคงในบริบท
ของการลงทุนของ CSR ที่ได้รับการยอมรับและเป็นรางวัล

ลักษณะของการดำเนินกิจกรรม CSR ในเอเชีย การดำเนินกิจกรรม CSR โดยรวม
ของเอเชียอยู่ที่ 41% ในขณะที่อังกฤษอยู่ที่ 98% ญี่ปุ่นอยู่ที่ 96% โดยในเอเชียมีการจัดทำรายงานอยู่ใน

ระดับกลาง และมีการ Delicated CSR Report อยู่ที่ 2% ขณะที่ญี่ปุ่นและอังกฤษให้ความสำคัญในระดับ 90% และ 64% ตามลำดับ เอเชียให้ความสำคัญต่องาน CSR โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นลำดับแรก รองลงมา ก็เป็นการผลิต และที่สามคือ การจ้างงานสำหรับประเทศไทย ผลที่ได้พบว่า ไทยมีการทำ CSR Reporting เพียงแค่ 42% มีการขยายตัวสำหรับการทำ CSR ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ชุมชนเป็นหลัก โดยกิจกรรมหลักที่ทำจะเป็นการให้การศึกษาและฝึกอบรม กิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น สำหรับวิธีการหลักที่ใช้จะเป็น Philanthropy และ Foundation สำหรับประเด็นของสินค้าและกระบวนการ บริษัทมักจะเน้นของประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการที่ใช้จะเป็นมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน 92 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ข้างต้น เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวคิดของ Carroll ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม และ ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารการศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ที่สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4 ในการประชุมผู้บริหาร โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 92 ชุด ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยนำจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 แจกแบบสอบถาม และส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลช่วงระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

3.4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษามาเป็นทำการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะสร้างขึ้น

3.4.2 ร่างและเขียนข้อความของแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามา

3.4.3 จัดทำแบบสอบถามโดยเรียงลำดับคำถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จในขั้นตอนแรกไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในเบื้องต้น แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC)

3.4.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาวิเคราะห์หาค่า IOC ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำจนเสร็จสมบูรณ์

3.4.8 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปที่สมบูรณ์แล้ว Try out จากประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.965

3.4.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ผู้วิจัยจะนำไปประมวลผลใน โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ผลข้อมูล ดังนี้

3.5.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

3.5.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก

2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยที่สุด

3.5.3 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตามเพศ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ t-test (Independent-sample t-test) จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ด้วยการทดสอบด้วยสถิติ F-test (One way- ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ทั้งหมด 22 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 92 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน และค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ได้นำมาจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบค่าที (t-test)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test)
*	แทน	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
n	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแบ่งเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	39	40.9
หญิง	53	59.1
รวม	92	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	90	97.7
ปริญญาเอก	2	2.3
รวม	92	100
3. ประสบการณ์การทำงาน		
1 - 5 ปี	25	27.3
6 - 10 ปี	38	40.9
11 ปีขึ้นไป	29	31.8
รวม	92	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 97.7 และประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

การวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน

ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ	4.55	.18	มากที่สุด
2. ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย	4.29	.05	มาก
3. ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	4.49	.06	มาก
4. ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์	4.78	.07	มากที่สุด
รวม	4.53	.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=.06) และเมื่อพิจารณารายด้าน ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ =4.78, S.D.=.07) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ($\bar{X}$ =4.29, S.D.=.05)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ

ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณประจำปีอย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.48	.58	มาก
2. มีการตรวจสอบ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมตาม โครงการต่างๆ ตามงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรตรงตามปฏิทินปฏิบัติงาน	4.57	.62	มากที่สุด
3. มีการนำผลสรุปของข้อมูลโครงการมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไปให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	4.39	.74	มาก
4. มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรมและทุกโครงการ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และบุคลากรมีส่วนร่วม	4.52	.69	มากที่สุด
5. มีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิงประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลจากการแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือระดับสูงกว่า	4.39	.74	มาก
6. มีผลคะแนนการวัดผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานค่าเฉลี่ย	4.68	.57	มากที่สุด
7. มีการจัดสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้	4.59	.60	มาก
8. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ	4.36	.71	มาก
9. มีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบต่อ คำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษา และผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.48	.60	มาก
10. มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า การใช้กระดาษสองหน้า	4.95	.20	มากที่สุด
รวม	4.55	.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=.18) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า การใช้กระดาษสองหน้า มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.95$, S.D.=.20) รองลงมาคือ มีผลคะแนนการวัดผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.68$, S.D.=.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วน สำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=.71)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบด้านกฎหมาย

ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวง และกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด	4.48	.66	มาก
2. มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติผิดระเบียบอย่างเคร่งครัด	4.34	.74	มาก
3. มีการแต่งตั้งผู้ช่วย / หัวหน้าฝ่ายงานครบทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.34	.72	มาก
4. มีการจัดทำคู่มือนักเรียน หรือธรรมนูญโรงเรียน หรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ	3.99	.79	มาก
5. มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องให้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนโดยยึดหลักความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด	4.25	.76	มาก
6. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.05	.82	มาก
7. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ อย่างเป็นระบบ มีหลักฐานตรวจสอบได้	4.40	.72	มาก

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้	4.49	.71	มาก
รวม	4.29	0.0	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=.71) รองลงมาคือ มีการบริหาร โรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวงและกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมเนียม โรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน สำหรับให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.79)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม

ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนเองนับถือ อย่างสม่ำเสมอ	4.59	.72	มากที่สุด
2. สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับการอบรม ด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง	4.59	.70	มากที่สุด
3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของสถานศึกษา โดยมีร่องรอย หลักฐานประกอบ	4.56	.69	มากที่สุด
4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	4.28	.80	มาก

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ ให้แก่ตนโดยมิชอบ	4.32	.76	มาก
6. มีการพัฒนาตนเองในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการอบรม เพื่อเสริมความรู้อยู่เสมอ	4.37	.79	มาก
7. ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจน ชุมชนในทางสร้างสรรค์	4.59	.65	มากที่สุด
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่	4.56	.64	มากที่สุด
9. อนุรักษ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตนเป็น แบบอย่าง เช่น การทักทายสวัสดิการ การแต่งกาย การใช้ภาษา	4.56	.62	มากที่สุด
10. วางตัวเป็นกลางทางการเมืองไม่เป็นผู้สนับสนุนพรรคการเมือง ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง	4.42	.69	มาก
รวม	4.49	.06	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=.06) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=.60) รองลงมาคือ สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.59$, S.D.=.70) และข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับต่ำที่สุด คือ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ได้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$, S.D.=.80)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ด้านความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์

ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ	4.81	.39	มากที่สุด
2. มีการบริการชุมชน โดยครู และบุคลากรในสถานศึกษา	4.76	.50	มากที่สุด
3. มีการบริการชุมชน โดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และ จัดทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ	4.82	.44	มากที่สุด
4. มีการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.77	.42	มากที่สุด
5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน นอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด	4.68	.59	มาก
6. มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เพื่อชุมชน	4.82	.38	มากที่สุด
7. มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ปกครองด้านต่างๆ เช่น ทางลาดสำหรับผู้พิการทางสายตา ห้องน้ำคนพิการ	4.78	.44	มากที่สุด
8. มีกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ	4.81	.39	มากที่สุด
รวม	4.78	.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=.07) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และจัดทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D.=.44) รองลงมาคือ มีกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนเข้าร่วมในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ ($\bar{X}=4.81$, S.D.=.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน นอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=.59)

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ

เพศ	n	($\bar{X}$)	(S.D.)	t	Sig
ชาย	39	4.52	.06	25.57	0.14
หญิง	53	4.49	0.01		

จากตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

แบ่งกลุ่ม	SS	df	M S	F	Sig.	
ด้านเศรษฐกิจ	Between Groups	.054	1	.054	1.277	.262
	Within Groups	3.644	96	.042		
	Total	3.698	97			
ด้านกฎหมาย	Between Groups	.428	1	.428	6.652	.012
	Within Groups	5.532	96	.064		
	Total	5.960	97			
ด้านคุณธรรม	Between Groups	.054	1	.054	1.277	.262
	Within Groups	3.644	96	.042		
	Total	3.698	97			
ด้านสาธารณะ	Between Groups	2.394	1	2.394	93.060	.000
	Within Groups	2.212	96	.026		
	Total	4.606	97			
รวม	Between Groups	0.7325	1	.732	25.5665	.134
	Within Groups	3.758	86	.043		
	Total	4.490	87			

จากตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน

	แบ่งกลุ่ม	SS	df	M S	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	Between Groups	.107	2	.054	1.267	.287
	Within Groups	3.591	95	.042		
	Total	3.698	97			
ด้านกฎหมาย	Between Groups	.813	2	.407	6.717	.002
	Within Groups	5.147	95	.061		
	Total	5.960	97			
ด้านคุณธรรม	Between Groups	.107	2	.054	1.267	.287
	Within Groups	3.591	95	.042		
	Total	3.698	97			
ด้านสาธารณประโยชน์	Between Groups	2.883	2	1.441	71.063	.000
	Within Groups	1.724	95	.020		
	Total	4.606	97			
รวม	Between Groups	0.978	2	0.489	20.0785	0.144
	Within Groups	3.51325	95	0.041		
	Total	4.491	97			

จากตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบ ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี จำนวน 22 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 92 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะอยู่ระหว่าง .67-1.00 และมีค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ซึ่งได้กำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 5 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประ โยชน์ จำนวน 36 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการ ทดสอบค่าที โดยใช้ค่า t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples) และค่าเอฟ (F-test) ดยมีการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 97.7 และประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

5.1.2 การวิเคราะห์ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$, S.D.=.09) และเมื่อพิจารณารายด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=.07) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=4.55$, S.D.=.18) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ($\bar{X}=4.29$, S.D.=.05)

1) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$, S.D.=.18) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า การใช้กระดาษสองหน้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.95$, S.D.=.20) รองลงมาคือ มีผลคะแนนการวัดผลทางการศึกษา ขึ้นพื้นฐานระดับชาติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.68$, S.D.=.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา และถูกต้องตามระเบียบราชการ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=.71)

2) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.29$, S.D.=.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้ ($\bar{X}=4.49$, S.D.=.71) รองลงมาคือ มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบกฎกระทรวงและกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.79)

3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D.=.06) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.59$, S.D.=.60) รองลงมาคือ สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.59$, S.D.=.70) และข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยในระดับต่ำที่สุดคือ เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ได้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.28$, S.D.=.80)

4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ในด้านสาธารณประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.78$, S.D.=.07) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริการชุมชน โดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และจัดทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.82$, S.D.=.44) รองลงมาคือ มีกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ ($\bar{X}=4.81$, S.D.=.07) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X}=4.68$, S.D.=.59)

5.1.3 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1) การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

2) การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

3) การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ความ

รับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ในหลายๆ ด้าน และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามและประเมินผล ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการ อีกทั้งกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมหลายๆ กิจกรรมยังเป็นกิจกรรมหลักที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอยู่เป็นประจำ จนแยกไม่ออกจากกิจกรรมทั่วไป จึงทำให้ผู้บริหารไม่อาจจะเลยความรับผิดชอบต่อสังคมของตนเองไปได้ สอดคล้องกับ รัตน์ชัย สรสุวรรณ (2557) พบว่า การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สามารถนำไปบูรณาการได้กับการบริหารงานตามขอบข่ายงาน 4 ด้าน ของโรงเรียนมีความเหมาะสมเป็นไปได้อย่างครอบคลุม สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการวิจัย

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ที่มีเพศต่างกันความรับผิดชอบต่อสังคมที่สถานศึกษาแตกต่างกัน พบว่า งานวิจัยของ กุลนัฏดา สุวรรณศรี (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า ฮอนด้า และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลทำให้ผู้บริโภคมีการรับรู้คุณค่าตราสินค้าด้านความซื่อสัตย์ซึ่งถึงคุณค่าตราสินค้า คือ การทำให้ลูกค้ามีความพอใจที่เกิดจากการที่ลูกค้าได้รับสินค้าหรือบริการที่เหนือความคาดหมายของเขา มีผลทำให้ลูกค้าซื้อสินค้าของบริษัท สอดคล้องงานวิจัยของ งามอาจ แสนมาโนช (2558) พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 และพบว่า จีระ จันทร์ชานนา (2559) เพศหญิงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการตรวจสอบภายในของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ผลเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัย รัชรีย์ อ่อนสร้อย (2556) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี มีทัศนะว่า ภาวะผู้นำว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโรงเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของโรงเรียนที่ดำเนินการ สอดคล้องงานวิจัยของ รุ่งนภา สันติศิรินิรันดร์ (2551) เรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู โรงเรียนในเครือพระแม่มาลี ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิสองปริญญาตรี มีคุณภาพชีวิตการทำงานไม่แตกต่างกัน

5.2.4 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อที่ 3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=5.00$, S.D.=.00) และที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 6-10 ปี พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อที่ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=.11) และที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ข้อที่ 1) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ และ 3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.53$, S.D.=.21) และอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.53$, S.D.=.21) ตามลำดับ มีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องตามสมมติฐานข้อที่ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตอบสนองเป้าหมายสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัย องอาจ แสนมาโนช (2558) ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไป มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายชั้นตอน และยังสอดคล้องงานวิจัย ลัดดาวัลย์ อินทโชติ (2559) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานที่มากกว่า ย่อมมีความรู้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อย

จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อยได้ ดังนี้คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณสุข และความปลอดภัย และความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะโรงเรียนมาการตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า การใช้กระดาษสองหน้า ซึ่งมีนโยบายหลายๆ สถานศึกษาสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีผลคะแนนการวัดผลทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานค่าเฉลี่ย มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ สอดคล้องงานวิจัย รัตน์ชัย สรสุวรรณ (2557) พบว่า การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนควรบริหารทรัพยากรทางการเงินทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรส่งเสริมและสร้างโอกาสให้บุคลากรที่มีคุณภาพแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสทางการบริหารในโรงเรียนด้วยความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2551) กล่าวว่า การที่สถานศึกษาจะสามารถพัฒนาผู้อื่นหรือผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีสติปัญญา กอปรทั้งความรู้และความคิดแล้ว สถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้เป็นอย่างมากกว่าการเป็นเพียงสถานที่ๆ ให้ความรู้ กล่าวคือ ต้องพัฒนาตนเองให้มีความเป็นอัจฉริยะ ที่สามารถสร้าง และใช้องค์ความรู้ของตนเองได้อย่างรวดเร็วที่สุด และด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด

2) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมาย จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมายในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนมีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้ มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบ กฎกระทรวงและกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด เพราะทุกสถานศึกษาจะต้องบริหารสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ตามขอบข่ายการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สอดคล้องงานวิจัย รัตน์ชัย สรสุวรรณ (2557) พบว่า ประเด็นการหลีกเลี่ยงการร่วมกระทำ

ความคิด ประกอบด้วยจำนวน 4 ตัวแปร กล่าวคือ โรงเรียนควรทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และการบริการที่ซื้อเข้ามา มีการผลิตที่มาจากสภาพของสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร โรงเรียนควรหลีกเลี่ยงการมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสังคม โรงเรียนไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการกับองค์กรใดๆ ที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งในบริบทของการจัดซื้อหรือการจ้างเหมางาน โรงเรียนควรพิจารณาถึงการออกแถลงการณ์ต่อสาธารณะ หรือการกระทำใดๆ ที่แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนจะไม่ให้การยอมรับต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งทางโรงเรียนได้ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์ ตามแผนปฏิบัติการสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องงานวิจัย บุญรอด บุญเกิด (2555) การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชนของพระสงฆ์ จังหวัดชลบุรี พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดชลบุรี มีระดับการรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการนำจริยธรรมสู่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการให้ความรู้แก่ชุมชนการเป็นแบบอย่างพฤติกรรม การประพฤติตน ซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรศักดิ์ จันทะสงคราม (2549) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอยู่ในระดับมาก

4) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ จากผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสาธารณประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะโรงเรียนมีการบริการชุมชน โดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และจัดทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ มีกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีหลักฐานประกอบ สอดคล้องงานวิจัยของ ธงชัย เจนโกศล (2557) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อ้างถึงใน วีรศักดิ์ จันทะสงคราม, 2549) กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการรู้จักฐานะของตนเองที่มีต่อสังคมและปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม โดยให้ตระหนักและยอมรับว่าประโยชน์

จะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าขาดประโยชน์ส่วนรวม และไม่ละเลยที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตน และกระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งจากเหตุผลดังกล่าวทำให้ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสาธารณประโยชน์อยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ความรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ พบว่า มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วนสำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและถูกต้องตามระเบียบราชการ

2) ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย พบว่า มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้บุคลากรครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ

3) ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม พบว่า เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและความใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4) ความรับผิดชอบด้านสาธารณประโยชน์ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ควรวิจัยเพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี เท่านั้น จึงควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นๆ หรือศึกษาเชิงเปรียบเทียบแต่ละพื้นที่ว่า มีความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

2) การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐ แต่ยังมีได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาภาคเอกชน ดังนั้น จึงเสนอให้ผู้วิจัยศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาภาคเอกชน ครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: รัฐสภา ลาดพร้าว.
- กานต์ ภูณาสล. (2542). การประถมศึกษา. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2551). ร่างมาตรฐานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อโรงงานอุตสาหกรรมต่อสังคม. สืบค้นจาก <http://www.diw.go.th/diw/picture/news/news.html>
- กุลนัดดา สุวรรณศรี. (2555). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อคุณค่าตราสินค้า “ซอนต้า” และแนวโน้มพฤติกรรมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- โกวิทย์ สวัสดิ์มงคล. (2550). ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- จันทร์จิรา มูลเมือง. (2546). การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่อสาขาวิชา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- จินตนา บุญบงการ. (2550). จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัชญา โยธาทิพย์. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ปตท. จำกัด มหาชน และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย).
- จีระ จันทร์ชานา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและกำไรสุทธิที่มีต่อราคาและผลตอบแทนหลักทรัพย์ กรณีศึกษา : กลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- ฉันทภัทรรัตน์ วสุอารีย์. (2552). ความคิดเห็นของพนักงานบริษัท อ่าพลฟู๊ดส์ โพรเซสซิง จำกัด ต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- กันทนา จันทบรรจง. (2554). ผลกระทบของนโยบายต่อรัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและ
ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไฉนทัย อุดมบุญญานุกาพ. (2560). คุณลักษณะครูรุ่นใหม่กับการปฏิรูปหลักสูตรผลิตครูในศตวรรษ
ที่ 21. สืบค้นจาก <http://school.obec.go.th/nitest/article02.doc>
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธงชัย เจนโกศล. (2557). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 8. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- นนทิพร สาน้อย. (2557). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). การกำหนดขนาดตัวอย่างและสถิติวิเคราะห์ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ (รายงาน
การวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ณัฐดนัย พงศ์สถาพร (2558) ความรับผิดชอบต่อสังคม และ คุณค่าตราสินค้า ที่มีผลต่อพฤติกรรม
ซื้อกองทุนรวม LTF ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต)
- พระครูสังฆกิจโสภณ (หมายมั่น). (2558). ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนโรงเรียนมัธยม
วัดเบญจมบพิตร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ภาธรณ วงศ์จันทร์. (2557). ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บนนรา ชวนอาจ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการแสดงความ
รับผิดชอบต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อสังคม (CSR-DIW). (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บุญรอด บุญเกิด (2555) การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสังคมและจิตใจของผู้สูงอายุใน
จังหวัดชลบุรีโดยใช้หลักไตรสิกขา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เบญจมาพร เจริญศรี. (2555). การตอบสนองของเจเนอเรชันวายต่องานการตลาดเพื่อสังคม.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี).
- บัณฑิตา ทรัพย์กมล. (2557). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงงานอุตสาหกรรมเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ปรีชา การสะอาด. (2547). การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ปริญญพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
พรรณกร นนทะการ. (2556). คุณลักษณะมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาล ในจังหวัดสระบุรี.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- พัชรี นิวัฒน์เจริญชัยกุล (2558) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมของพนักงานบริษัท เทเลคอมเอเชีย
คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ . มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/กรุงเทพฯ.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2551). Corporate Social Responsibility (CSR) กับการสนธิพลัง เพื่อพัฒนา
สถานศึกษาอัจฉริยะ. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 8(3), 3-11.
- พิมพ์กมล ทิพย์มนตรี. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- ภิรมย์ ลีกุล. (2558). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาค
ตะวันออก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). ในเอกสารการสอนชุดวิชา การวางแผนพัฒนาโรงเรียน.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- มินทร์ฐิตา จิราธรรมวัฒน์. (2554). การรับรู้และทัศนคติที่ประชาชนมีต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร [CSR] ของบริษัท ปตท. จำกัด [มหาชน]. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รุ่งนภา สันติศิรินิรันดร์. (2551). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูโรงเรียนในเครือพระแม่มาลี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- วรทัย ราวิณี. (2549). ประสิทธิภาพของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วาสนา จันทร์กุ่ม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- วารินกลีมะ วัฒนา. (2551). การดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วรทัย ราวิณี. (2549). ประสิทธิภาพของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วรวิวรรณ เลหาสนันท์. (2559). กระบวนการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมกับการพัฒนาชุมชนขององค์กรธุรกิจกรณีศึกษา ชุมชนบ้านโป่งแมลงวัน ตำบลเมืองใหม่โคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- วีระศักดิ์ จันทะสงคราม. (2549). การรับรู้ตนเองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลึกลับ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา และ ณัฐศิริ บุญชวน. (2555). คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอน และการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย : บริษัท เมจิกเพรส จำกัด. [ม.ป.ท.].

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัตน์ชัย ศรีสุวรรณ. (2557). การบูรณาการความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รัชชัย อ่อนสร้อย. (2556). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ลัดดาวัลย์ อินทโชติ. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม).
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- สมเดช สีแสง. (2539). คู่มือบริหารโรงเรียน. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- สถาบันไทยพัฒนา. (2556). ซีเอสอาร์ คืออะไร. สืบค้นจาก http://www.thaicr.blogspot.com/2006/03/blog-post_20.html
- สมาน อัสวภูมิ. (2541). ในเอกสารการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี: สถาบันพระปกเกล้า. (2557). โครงการวิจัยการสร้างความปลอดภัยแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540) การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). การเสวนาการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก <http://www.thaigov.go.th/th/news-ministry>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). การศึกษา : รากฐานประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สุพัตรา ศรีมาวงษ์. (2556). บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- สุวกิจ ศรีปัดดา. (2522). การบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์ และ ถาวร สารวิทย์. (2521). การบริหารโรงเรียนเชิงปฏิบัติ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุมาลี อาษาศรี. (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับ โรงเรียนประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต2.วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร
- สุเมธ กาญจนพันธุ์. (2556). กลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
ธุรกิจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- โสภณ พรโชคชัย. (2552). CSR ที่แท้จริง. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาว. (2546). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดิษฐ์ ชาติกำแหง. (2527). หลักการบริหารโรงเรียนมัธยม. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์. “ความรู้
เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” (2556). สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- องอาจ แสนมาโนช. (2550). ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- ฮาบีบ๊ะ อาเดมะ (2557) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
ตามทัศนะครูผู้สอน อำเภอเวียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส
เขต 2มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Carroll, A. B. (1991). The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward The Moral Management of Organization Stakeholders. **Business Horizons**, 34(4), 39-48.
- Carter, V. Good. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill.
- (Chapple & Moon, 2005) **Management**. corporate social responsibility (CSR) in Asia
- International Organization for Standardization. (2007). **ISO26000**. Retrieved from :
<http://www.iso.org/iso/home/standards/iso26000.htm>.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). **Corporate Social Responsibility**. New Jersey: John Wiley & Sons.
- (Kennemer, 2002) **Management** Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 21 March 2002.
- Ricky, W. G. (1996). **Management**. Texas: Houghton Mifflin.
- Mondy, R. W. (1995). **Management**. New Jersey: Prentice Hall.
- Moon & Graftski, (2004). **Management**. A Handbook of Reflective and Experiential Learning Theory and Practice London
- Mondy, R. W., & Premeaux, S., R. (1995). **Management: Concepts Practices and Skills**. Englewood Cliffs, NJ.: Prentice Hall.
- Wendy, C., & Jeremy, M. (2005). Corporate Social Responsibility (CSR) in Asia: A Seven-Country Study of CSR Web Site Reporting, **Business & Society**, 44(4), 415-441.
- Yamane, T. (1973). **Statistics an introductory analysis** (3rd ed.). New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

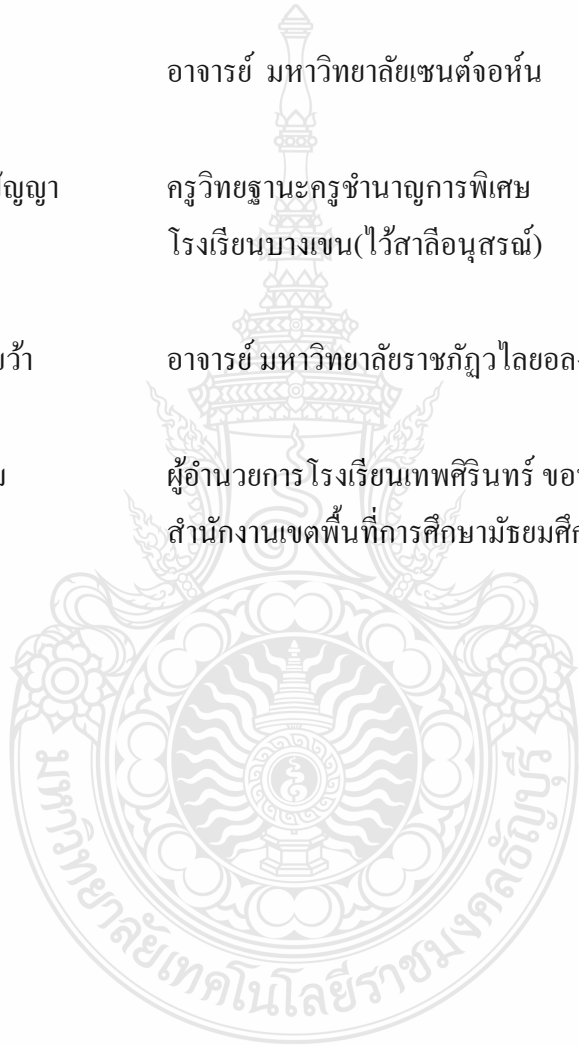

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ดร.วิษณุ เป็รัมย์ อาจารย์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
3. ดร.อชิคุณ ตินธนาปัญญา ครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน(ไว้ศาลีอนุสรณ์)
4. ผศ.ดร.เสวียน เจนเขว่า อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระราชาูปถัมภ์
5. นายจงจิต ดวงสนาม ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพศิรินทร์ ขอนแก่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

ที่ ศธ ๐๕๗๘.๐๒/ ๐๙๐๗

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐

กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.วิษณุ เปรียวนิม

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้ นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย รายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๔ ๓๐๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ ศธ ๐๕๗๘.๐๒/ ๐๙๐๗

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเข้ว่า

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิมลพวรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้ นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย รายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ ศธ ๐๕๗๘.๐๒/ ๐๙๐๗

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณีนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้ นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย รายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๔๗ ๓๒๐๗

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม งานบัณฑิตศึกษา โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
ที่ ศธ ๐๕๗๘.๐๒ / ๓๑ ๕๗ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท รหัสนักศึกษา ๑๑๕๔๗๐๒๐๘๐๑๓-๔
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ ความรับผิดชอบต่อสังคมผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔ จังหวัดปทุมธานี โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
ความสามารถอย่างยิ่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
เครื่องมือวิจัยให้แก่ นายเทียนชัย นาคแผ่น เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ที่ ศธ ๐๕๗๘.๐๒/๐๔๐๘

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายจงจิตร ดวงสนาม

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรับผิดชอบของคณาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฉมศึกษา เขต ๔ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้ นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย รายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๔๙๓ ๓๒๐๗

ที่ ศธ ๐๕๓๘.๐๖/ ๐๙๐๗

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๓ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นายวิจิตร ดวงสนาม

เนื่องด้วย นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความรับผิดชอบต่องานผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๕ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้ นายเทียนชัย นาคแผ่น นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดย รายละเอียดในเรื่องของวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๑ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๓๒๐๗

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา

3. แบบสอบถามถามโรงเรียนละ 5 ท่าน คือ

ขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งคำตอบจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงวิชาการในการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่และสถานภาพของท่าน แต่ประการใด ผู้ศึกษาจะเก็บไว้เป็นความลับและการวิเคราะห์ข้อมูลจะปรากฏผลออกมาเป็นภาพรวม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการและบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

นายเทียนชัย นาคแผ่น

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดคำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การทำงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

11 ปี ขึ้นไป

ระดับความคิดเห็น

5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มาก

3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง น้อย

1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานี

การดำเนินกิจกรรมงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ					
1. มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณประจำปี อย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง					
2. มีการตรวจสอบ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมิน ผลการดำเนินกิจกรรมตาม โครงการต่างๆ ตาม งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตรงตามปฏิทินปฏิบัติงาน					
3. มีการนำผลสรุปของข้อมูล โครงการมาวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลสูงสุด					
4. มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจทุกกิจกรรม และทุกโครงการ โดยให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และบุคลากรมีส่วนร่วม					
5. มีผลงานความสำเร็จของการจัดการศึกษาในเชิง ประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลจากการแข่งขันระดับเขต พื้นที่การศึกษา หรือระดับสูงกว่า					
6. มีการจัดสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ ด้วย ความโปร่งใส ตรวจสอบได้					
7. มีการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์อย่างพอเพียงและครบถ้วน สำหรับจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ถูกต้องตามระเบียบราชการ					

การดำเนินกิจกรรมงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. มีการควบคุมครู และบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความรับผิดชอบต่อค่านึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาและผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9. มีการสนับสนุนมาตรการประหยัดทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ เช่น มาตรการประหยัดน้ำ มาตรการประหยัดไฟฟ้า การใช้กระดาษสองหน้า					
ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย					
1. มีการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติ ระเบียบกฎกระทรวง และกฎข้อบังคับตามที่กฎหมายกำหนด					
2. มีการดำเนินการกับบุคลากรที่ประพฤติผิดระเบียบอย่างเคร่งครัด					
3. มีการแต่งตั้งผู้ช่วย/หัวหน้าฝ่ายงานครบทั้งงานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
4. มีการจัดทำคู่มือนักเรียนหรือธรรมนูญโรงเรียนหรือกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ยึดถือปฏิบัติ					
5. มีการเปิดรับนักเรียนที่มีความบกพร่องให้มีโอกาสเข้าศึกษาใน โรงเรียน โดยยึดหลักความเสมอภาคตามที่กฎหมายกำหนด					
6. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					

การดำเนินกิจกรรมงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่การเงิน เจ้าหน้าที่พัสดุ อย่างเป็นระบบมีหลักฐานตรวจสอบได้					
8. มีการจัดงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุ ครุภัณฑ์ อย่างถูกต้องตามระเบียบและตรวจสอบได้					
ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม					
1. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ลัทธิ ความเชื่อที่ตนศรัทธาอย่างสม่ำเสมอ					
2. สนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากร ได้รับการอบรมด้านศีลธรรมอย่างต่อเนื่อง					
3. สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของสถานศึกษา					
4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
5. ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างในการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ และไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ					
6. มีการพัฒนาตนเองในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการอบรมเพื่อเสริมความรู้อยู่เสมอ					
7. ช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน ตลอดจนชุมชนในทางสร้างสรรค์					
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่					

การดำเนินกิจกรรมงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. อนุรักษ์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย โดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เช่น การทักทายสวัสดิ การแต่งกาย การใช้ภาษา					
10. วางตัวเป็นกลางทางการเมือง ไม่สนับสนุนพรรคการเมืองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง					
ความรับผิดชอบต่อด้านสาธารณประโยชน์					
1. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และมีหลักฐานประกอบ					
2. มีการบริการชุมชนโดยครู และบุคลากรในสถานศึกษา					
3. มีการบริการชุมชนโดยการเอื้อเฟื้อด้านอาคารสถานที่และจัดทำหลักฐานอย่างเป็นระบบ					
4. มีการบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
5. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมบังคับของหน่วยงานต้นสังกัด					
6. มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชน					
7. มีกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนในวันสำคัญต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ					

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ด้านเศรษฐกิจ

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Eco1	88	3	5	4.48	.587
Eco2	88	3	5	4.57	.621
Eco3	88	3	5	4.39	.749
Eco4	88	3	5	4.52	.694
Eco5	88	3	5	4.39	.749
Eco6	88	3	5	4.68	.578
Eco7	88	3	5	4.59	.600
Eco8	88	3	5	4.36	.714
Eco9	88	3	5	4.48	.606
Valid N (listwise)	88				

ด้านกฎหมาย

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
L1	88	3	5	4.48	.660
L2	88	3	5	4.34	.741
L3	88	3	5	4.34	.725
L4	88	3	5	3.99	.795
L5	88	3	5	4.25	.762
L6	88	3	5	4.05	.829
L7	88	3	5	4.40	.720
L8	88	3	5	4.49	.711
Valid N (listwise)	88				

ด้านจริยธรรม

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	88	3	5	4.59	.721
A2	88	3	5	4.59	.705
A3	88	3	5	4.56	.692
A4	88	3	5	4.28	.802
A5	88	3	5	4.32	.766
A6	88	3	5	4.37	.792
A7	88	3	5	4.59	.655
A8	88	3	5	4.56	.641
A9	88	3	5	4.56	.623
A10	88	3	5	4.42	.690
Valid N (listwise)	88				

ด้านสาธารณประโยชน์

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
P1	88	4	5	4.81	.397
P2	88	3	5	4.76	.503
P3	88	3	5	4.82	.443
P4	88	4	5	4.77	.421
P5	88	3	5	4.68	.598
P6	88	4	5	4.82	.388
P7	88	3	5	4.78	.441
Valid N (listwise)	88				

เพศ

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
						ด้าน เศรษฐกิจ	ชาย		
	หญิง	36	4.5139	.20305	.03384	4.4452	4.5826	4.10	4.90
	Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90
ด้าน กฎหมาย	ชาย	52	4.2332	.26893	.03729	4.1583	4.3080	3.75	4.75
	หญิง	36	4.3750	.22952	.03825	4.2973	4.4527	4.00	4.75
	Total	88	4.2912	.26174	.02790	4.2357	4.3466	3.75	4.75
ด้าน สาธารณะ	ชาย	52	4.9148	.11051	.01533	4.8841	4.9456	4.57	5.00
	หญิง	36	4.5794	.21311	.03552	4.5073	4.6515	4.00	5.00
	Total	88	4.7776	.23010	.02453	4.7288	4.8264	4.00	5.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้าน เศรษฐกิจ	Between Groups	.054	1	.054	1.277	.262
	Within Groups	3.644	86	.042		
	Total	3.698	87			
ด้าน กฎหมาย	Between Groups	.428	1	.428	6.652	.012
	Within Groups	5.532	86	.064		
	Total	5.960	87			
ด้าน สาธารณะ	Between Groups	2.394	1	2.394	93.060	.000
	Within Groups	2.212	86	.026		
	Total	4.606	87			

Descriptives

ด้านคุณธรรม

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ชาย	52	4.4635	.20772	.02881	4.4056	4.5213	4.00	4.90
หญิง	36	4.5139	.20305	.03384	4.4452	4.5826	4.10	4.90
Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90

ANOVA

ด้านคุณธรรม

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	.054	1	.054	1.277	.262
Within Groups	3.644	86	.042		
Total	3.698	87			

ระดับการศึกษา

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
						ด้าน เศรษฐกิจ	ปริญญาโท		
	ปริญญาเอก	2	4.2500	.07071	.05000	3.6147	4.8853	4.20	4.30
	Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90
ด้าน กฎหมาย	ปริญญาโท	86	4.2863	.26211	.02826	4.2301	4.3425	3.75	4.75
	ปริญญาเอก	2	4.5000	.17678	.12500	2.9117	6.0883	4.38	4.63
	Total	88	4.2912	.26174	.02790	4.2357	4.3466	3.75	4.75
ด้าน สาธารณะ	ปริญญาโท	86	4.7907	.21548	.02324	4.7445	4.8369	4.00	5.00
	ปริญญาเอก	2	4.2143	.10102	.07143	3.3067	5.1219	4.14	4.29
	Total	88	4.7776	.23010	.02453	4.7288	4.8264	4.00	5.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้าน เศรษฐกิจ	Between Groups	.112	1	.112	2.690	.105
	Within Groups	3.586	86	.042		
	Total	3.698	87			
ด้าน กฎหมาย	Between Groups	.089	1	.089	1.307	.256
	Within Groups	5.871	86	.068		
	Total	5.960	87			
ด้าน สาธารณะ	Between Groups	.649	1	.649	14.114	.000
	Within Groups	3.957	86	.046		
	Total	4.606	87			

Descriptives

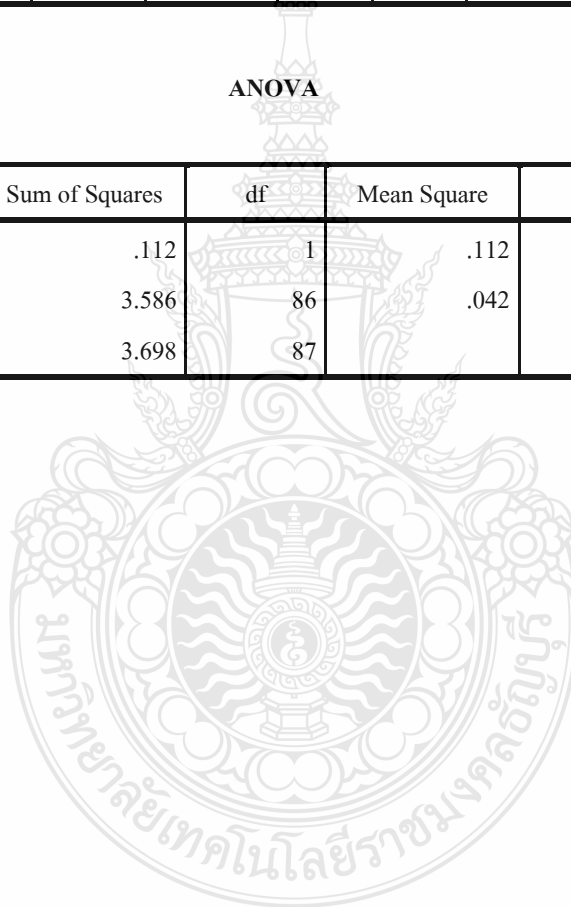
ด้านคุณธรรม

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
					ปริญญาโท	86		
ปริญญาเอก	2	4.2500	.07071	.05000	3.6147	4.8853	4.20	4.30
Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90

ANOVA

ด้านคุณธรรม

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	.112	1	.112	2.690	.105
Within Groups	3.586	86	.042		
Total	3.698	87			

ประสบการณ์ทำงาน

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
						Lower Bound	Upper Bound		
						ด้าน	1-5 ปี		
เศรษฐกิจ	5-10 ปี	36	4.4500	.20354	.03392	4.3811	4.5189	4.00	4.90
	11 ปีขึ้นไป	28	4.5321	.21266	.04019	4.4497	4.6146	4.10	4.90
	Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90
ด้านกฎหมาย	1-5 ปี	24	4.2760	.29252	.05971	4.1525	4.3996	3.75	4.75
	5-10 ปี	36	4.1979	.23025	.03837	4.1200	4.2758	3.75	4.63
	11 ปีขึ้นไป	28	4.4241	.22137	.04183	4.3383	4.5099	4.00	4.75
	Total	88	4.2912	.26174	.02790	4.2357	4.3466	3.75	4.75
ด้าน	1-5 ปี	24	5.0000	.00000	.00000	5.0000	5.0000	5.00	5.00
	5-10 ปี	36	4.8175	.11636	.01939	4.7781	4.8568	4.57	5.00
	11 ปีขึ้นไป	28	4.5357	.21517	.04066	4.4523	4.6191	4.00	5.00
	Total	88	4.7776	.23010	.02453	4.7288	4.8264	4.00	5.00

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	Between Groups	.107	2	.054	1.267	.287
	Within Groups	3.591	85	.042		
	Total	3.698	87			
ด้านกฎหมาย	Between Groups	.813	2	.407	6.717	.002
	Within Groups	5.147	85	.061		
	Total	5.960	87			
ด้านสาธารณะ	Between Groups	2.883	2	1.441	71.063	.000
	Within Groups	1.724	85	.020		
	Total	4.606	87			

ด้านเศรษฐกิจ

Scheffe

ประสบการณ์การทำงาน	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	2
5-10 ปี	36	4.4444	
11 ปีขึ้นไป	28	4.4603	
1-5 ปี	24		4.6111
Sig.		.956	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

- Uses Harmonic Mean Sample Size = 28.528.
- The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

ด้านกฎหมาย

Scheffe

ประสบการณ์การทำงาน	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	2
5-10 ปี	36	4.1979	
1-5 ปี	24	4.2760	4.2760
11 ปีขึ้นไป	28		4.4241
Sig.		.490	.082

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

- Uses Harmonic Mean Sample Size = 28.528.
- The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

ด้านคุณธรรม

Scheffe

ประสบการณ์การทำงาน	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	
5-10 ปี	36	4.4500	
1-5 ปี	24	4.4792	
11 ปีขึ้นไป	28	4.5321	
Sig.		.325	

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

- Uses Harmonic Mean Sample Size = 28.528.
- The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

ด้านสาธารณะ

Scheffe

ประสบการณ์การทำงาน	N	Subset for alpha = 0.05		
		1	2	3
11 ปีขึ้นไป	28	4.5357		
5-10 ปี	36		4.8175	
1-5 ปี	24			5.0000
Sig.		1.000	1.000	1.000

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

- Uses Harmonic Mean Sample Size = 28.528.
- The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Descriptives

ด้านคุณธรรม

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
1-5 ปี	24	4.4792	.19995	.04082	4.3947	4.5636	4.20	4.90
5-10 ปี	36	4.4500	.20354	.03392	4.3811	4.5189	4.00	4.90
11 ปีขึ้นไป	28	4.5321	.21266	.04019	4.4497	4.6146	4.10	4.90
Total	88	4.4841	.20616	.02198	4.4404	4.5278	4.00	4.90

ANOVA

ด้านคุณธรรม

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	.107	2	.054	1.267	.287
Within Groups	3.591	85	.042		
Total	3.698	87			

Multiple Comparisons

Dependent Variable: ด้านคุณธรรม

Scheffe

(I) ประสพการณ์การทำงาน	(J) ประสพการณ์การทำงาน	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
					Lower Bound	Upper Bound
1-5 ปี	5-10 ปี	-.02917	.05416	.865	-.1058	.1641
	11 ปีขึ้นไป	-.05298	.05717	.652	-.1954	.0895
5-10 ปี	1-5 ปี	-.02917	.05416	.865	-.1641	.1058
	11 ปีขึ้นไป	-.08214	.05179	.289	-.2112	.0469
11 ปีขึ้นไป	1-5 ปี	.05298	.05717	.652	-.0895	.1954
	5-10 ปี	.08214	.05179	.289	-.0469	.2112

ด้านคุณธรรม

Scheffe

ประสมการณ์การทำงาน	N	Subset for alpha = 0.05	
		1	
5-10 ปี	36		4.4500
1-5 ปี	24		4.4792
11 ปีขึ้นไป	28		4.5321
Sig.			.325

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

a. Uses Harmonic Mean Sample Size = 28.528.

b. The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

Statistics

		เพศ	ระดับการศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน
N	Valid	88	88	88
	Missing	1	1	1

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	52	58.4	59.1	59.1
	หญิง	36	40.4	40.9	100.0
	Total	88	98.9	100.0	
Missing	System	1	1.1		
Total		89	100.0		

ระดับการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ปริญญาโท	86	96.6	97.7	97.7
	ปริญญาเอก	2	2.2	2.3	100.0
	Total	88	98.9	100.0	
Missing	System	1	1.1		
Total		89	100.0		

ประสบการณ์การทำงาน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1-5 ปี	24	27.0	27.3	27.3
Valid 5-10 ปี	36	40.4	40.9	68.2
Valid 11 ปีขึ้นไป	28	31.5	31.8	100.0
Total	88	98.9	100.0	
Missing System	1	1.1		
Total	89	100.0		

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายเทียนชัย นาคแผ่น
วัน เดือน ปีเกิด	08 ธันวาคม 2531
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	66 หมู่ 1 ต.สายห้วยแก้ว อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี 15110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ. 2559	ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	ครู โรงเรียนสายปัญญารังสิต จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4
โทรศัพท์	099-3231156
อีเมล	new_kod@hotmail.com

